

Kā pavadījām veco un
sagaidījām jauno gadu.

Kurzemnieka kalendārs – ceļā

Šodien pie lasītājiem dodas ne tikai *Kurzemnieka* šīgada pirmais numurs, bet arī dāvana – mūsu pašu radītais kalendārs. To ikvienam abonentam aizgādās pastnieki, un Kuldīgā viena no divām ir Sarmīte Jansone.

Pirmo šīgada *Kurzemnieku* un abonentiem dāvanā kalendāru Kuldīgā cilvēkiem aiznesīs arī pastniece Sarmīte Jansone.

Ar mugursomu **Japānā**
gar okeānu.

➔ 6.-7. lpp.

Dziedātāja Marta Grigale raksta
dziesmas, iedrošina citus un
ciemojas arī Kuldīgā.

➔ 10. lpp.

AR PASTA SOMU VAIRĀKĀS PAAUDZĒS

S.Jansone pastnieces darbu sākusi pirms 33 gadiem. Ja pāris vārdos šis laiks jāraksturo, viņa saka: „Mierīgs. Vienīgi decembris nupat pārsteidza ar sniegu un kupenām – tas traucēja. Tā, šķiet, bija mana grūtākā nedēļa visā līdzšinējā darbā.”

Sarmītei darbs patīk: „Pastā ilgus gadus strādāja mamma, arī tētis – viņš pa savu rajonu, tas ir, Rumbu un Pelču dārziņiem, presi piegādāja, braucot ar skūteri. Vecākiem esam četri bērni. Mēs, trīs meitas, visas esam pastnieces, brālis gan ne – viņš strādā kokapstrādē.”

Agrāk laikraksti un žurnāli nesti plecu somā, tagad pastnieces brauc ar

velosipēdu: „Deva izmēģināt arī skūteri, bet es atteicos – man labāk patīk ar riteni. Kolēģe brauca, taču saņēma aizrādījumus, ka brauc pret zīmi. Bet pastniekam jau ir svarīgi nokļūt visur.” Gandarījumu dodot tie cilvēki, kuri pasakot labu vārdu vai novēlējumu.

CITU NEVAJAG!

Lai gan ne tik daudz kā agrāk, arī tagad cilvēki abonē gan laikrakstus, gan žurnālus: „Vecāka gadagājuma ļaudīm interneta nav. Daudziem patīk rokās turēt drukāto avīzi, arī man. Internetā varu izlasīt par daudz ko, bet ne par vietējiem notikumiem.” Pastniece novērojusi, ka cilvēki zina laiku, kad viņa presi piegādās, un nāk prefī: „Vecajā gadā

Gadu gaitā *Kurzemnieks* par savu kalendāru saņēmis daudz labu atsauksmju par dizainu, par fotogrāfijām ar mūspuses ainavām.

Daudzi to lieto ļoti praktiski, atzīmējot tajā dzimšanas dienas, atkritumu izvešanas reizes, ārsta apmeklējuma laiku, skaitli, ko rāda svāri, un vēl ko citu – kas nu katram svarīgs.

daži jautāja, vai *Kurzemnieka* kalendāra nebūs. Mierināju, ka būs kopā ar gada pirmo avīzi. Mēs dažādas preces arī tirgojam, tai skaitā kalendārus. Daudzi teica, ka citu viņiem nevajagot – būšot *Kurzemnieka* dāvatais.”

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

➔ 8. lpp.

Ķīmales muižas saimniece Inese
Andersona: „Ēkai atjaunots jumts,
ielikti logi, izremontētas vairākas
istabiņas.”

➔ 8. lpp.

Piektdien, 6. janvārī:

- Sumināti labākie sportisti.
- Velga Zaļaiskalns ceļo ASV.
- Kā tikt vaļā no atkarības.
- Ko bērni darīja brīvlaikā.
- Dāvanu kaste pilsētā: daudz jautājumu.

**Demokrātijas
akadēmija** – kas
tā tāda? Mācīties
aicina tās vadītāja
Anita Selicka.

➔ 9. lpp.

Seniori veido
apsveikumus
ar **mākslīgā
intelektā**
palīdzību.

➔ 5. lpp.

REDZĒJUMS

Atgriezīsimies pie ierastās dzīves

Daina
Tāfelberga

tāpat kā lauksaimniecībā ikdienā esam atkarīgi ne jau tikai no paša lēmumiem, ko šodien sēsim vai pļausim. Jāpielāgojas ārējiem apstākļiem un jāseko līdzi tam, kas notiek pasaulē.

Viņšasar, kad pirmdienā meklējām zemniekus, kuri sākuši kult, viens varens mūspuses graudkopis, kristietis pēc pārliecības un dzīvesveida, teica, ka visus miežus nokūlis svētdien – nu kāds laiciņš jāpagaida, līdz nobriedīs rapsis. Kā tad tā: svētdienā ar kombainu laukā, kaut arī pēc dievkalpojuma? Bet zemnieks atbildēja: „Nevar jau zināt, kādi būs laikapstākļi jaunnedēļ, un vakar bija kā pēc pasūtījuma. Un vispār – ko pirmdienā sāk, to visu nedēļu dara, bet man tas miežu lauks nebija liels. Darbs pāris stundiņām, un miers!”

Ne ar 1. janvāri, pat ne mēnesi vēlāk nekā dižs cilvēka dzīvē no tā nemainīsies.

To atcerējos, ķeroties pie sava pirmā viedokļraksta jaunajā gadā. Jo pēc aizvadītajiem trīs gadiem un īpaši pēc pagājušā gada ir divas sāpīgas tēmas, par kurām negribētos turpināt tā kā līdz šim. Gribētos pieredzēt Ukrainas uzvaras dienas eiforiju un atspoguļot, ka tāds jaunums, kādu pieredzējam pagājušajā gadā, nevar turpināties ilgstoši. Bet kovids lai paliek vien kā materiāls medicīnas zinātnei. Taču žurnālistikā

Likumdevējs, kā ierasts, vairākus jaunievedumus noteicis tieši pašā gada sākumā. Minimālās algas pieaugums līdz 620 eiro mēnesī, pirmsskolas pedagogu zemākās algas likmes kāpums par 100 eiro, pensionēšanās vecuma paaugstināšana līdz 64 gadiem un sešiem mēnešiem, jauns Pašvaldību likums, arī obligāta e-ID karte ikvienam no 15 gadiem (no 1. maija). Tas ir galvenais, pa diagonāli ejot pāri lielai virknei izmaiņu labklājībā un sociālajā jomā, izglītībā un līdzdalības iespējās, tautsaimniecībā, elektroniskajā vidē, drošībā un pašvaldību darbā.

Uzskaitījums diezgan pamatīgs, bet būtībā ne ar 1. janvāri, pat ne mēnesi vēlāk nekā dižs cilvēka dzīvē no tā nemainīsies. Alga par 120 eiro lielāka, nekā bija divos iepriekšējos gados? Jā, uz papīra, un tādējādi tas lielākoties skar grāmatvežus. Uzņēmēji jau pēc grozījumu pieņemšanas izdomājuši, ko ar tām likumu izmaiņām darīt, lai krīzes apstākļos ir vilks paēdis, ir kaza dzīva. Cilvēka maciņš biežāks nekļūš – pat caurums nebūs aizlāpīts, jo gada inflācija Latvijā decembrī bija 21,7%, turklāt Eiropas Savienībā vislielākā. Banku eksperti prognozē, ka šogad paredzams kritums, bet nākamgad varētu sagaidīt atgriešanos pie ierastās dzīves. Lūk, par to tad arī rakstīsim!

MANUPRĀT

Vai sods palīdzēs?

Nesen stājies spēkā daudz bargāks sods par braukšanu dzērumā vai narkotiku un citu apreibinošo vielu ietekmē. Tagad par atrašanos pie stūres 1,5 promiļu vai lielākā reibumā paredzēta kriminālatbildība un transportlīdzekļa konfiskācija.

Skatoties uz statistiku, cik cilvēku guvuši traumas vai miruši dzērājšoferu izraisītajās avārijās, man šķiet, ka no likumdevēja puses tā ir adekvāta reakcija, jo ir pierādījies, ka tiem, kuri dzer un brauc, līdzšinējais naudas sods neko daudz nenozīmēja. Pēdējos gados arvien pieaugošais dzērājšoferu skaits liecina, ka cilvēki, sēžoties pie stūres, joprojām neapzinās alkohola bīstamību. Arī policisti pauduši cerību, ka automašīnas konfiskācija būs efektīvs sods. Taču, kā īsti būs patiesībā un vai bargais sods dzērājšoferu skaitu mazinās, to, visticamāk, varēs saprast šogad.

Nevar noliegt arī to, ka sodīšana ir cīņa jau ar sekām, taču gandrīz vienmēr efektīvāk ir novērst problēmas cēloņus, tikai kā to panākt? No alkohola atkarības atbrīvoties var, un citi var palīdzēt, taču pašam jāgrib. Attiecībā uz azartspēlēm pats atkarīgais var noteikt sev aizliegumu – spēļu zālē viņu neielaiest. Vai līdzīgi nevarētu, esot vēl skaidrā prātā, pats sev noorganizēt tādus apstākļus, ka iedzeršanas laikā auto atslēgas vienkārši nav pieejamas?

Līga Gabrāne

TRĪS PAR VIENU

Karš Ukrainā turpinās, un cilvēkiem, kuri patvērumu atrod Latvijā, palīdzība ir nepieciešama visu laiku. Kā klājas tiem, kuri uzturas Kuldīgas novadā? Kā vēl varam palīdzēt?

CENŠAS NODROŠINĀT LABUS APSTĀKĻUS

1. Ivo Solomahins, Kuldīgas novada sporta skolas direktora vietnieks, palīdz ukraiņiem:

– Ik pa laikam ukraiņi pie mums atbrauc, un vienlaikus kādi brauc arī projām. Viņi dodas uz Poliju, Austriju, Vāciju. Savukārt pie mums brauc no Doņeckas, arī Kijivas. Bieži vien ir tā, ka atbrauc sievietes ar bērniem un drīz pēc tam lūdz, vai var ierasties arī vecāki. Viņi saprot, ka te ir miers un ka var padzīvot vismaz kādu laiku, cerot, ka situācija viņu dzīvesvietā Ukrainā varētu uzlaboties.

Mēs izmitinām kopmītnēs Virkas ielā 13 vai Kabilē. Lielu atbalstu sniedz organizācija

VAJADZĪGAS HIGIĒNAS PRECES

2. Vineta Brūdere-Sedliņa, labdarības organizācijas *Tabitas sirds* projektu vadītāja Kuldīgas novadā:

– Arī tagad atbalsts ukraiņu cilvēkiem pamatā ir siltā apģērba un apavu nodrošināšana. Pēc palīdzības divas reizes nedēļā – otrdienās un piektdienās – nāk Kuldīgas novadā izmitinātie, bet bijuši gadījumi, kad atbrauc pat no Jūrmalas. Vairākkārt esam humāno palīdzību snieguši Ventspilī izmitinātajiem. Pašreiz organizācija Kuldīgā izaugusi līdz tādām līmenim, ka spējam palīdzēt cilvēkiem ne tikai mūsu novadā vien. Novembrī saņēmām palīdzības saucienus no ukraiņu mammas, kura dzīvoja Kuldīgā, bet vasarā aizbrauca uz Poliju, jo cerēja atgriezties Ukrainā. Sieviete lūdza bērniem apģērbus, jo skaidroja, ka Polijā palīdzība ir krasi ierobežota. Tad *Tabitas sirds* brīvprātīgā komplektēja paciņu un nosūtīja

SVARĪGS ARĪ EMOCIONĀLAIS ATBALSTS

3. Guna Voitko, viena no feisbuka lapas *Kuldīga palīdz ukraiņiem* administratorēm, organizācijas *Tabitas sirds* brīvprātīgā:

– Svētkos kopā ar Ziemassvētku vecīti apciemojām ukraiņu ģimenes, un es zinu, ka bez humānās palīdzības ļoti svarīga ir personiskā saskarsme. Ukraiņi ir ļoti priecīgi un pateicīgi par to, ka kāds ar viņiem kaut vienkārši aprunājas, neliek justies vieniem. Es cenšos

Tabitas sirds, kas palīdz ar apģērbiem, sadzīves un higiēnas precēm. Ukraiņiem ir valsts un pašvaldības atbalsts, kas noteiktu laiku ļauj izmitināt un ēdināt, taču cenšamies vēl papildu atbalstu atrast projektos. Ukraiņu izmitināšanas vietās ir izdevies sagādāt to, kas saistīts ar sadzīves tehniku, piemēram, ir ledusskapji, veļasmašīnas. Cenšamies nodrošināt pēc iespējas labākus apstākļus, lai viņi vismaz šeit justos labi un mierā. Sadarbojamies arī ar uzņēmējiem, kuri piedāvā darbavietas. Lielākā daļa ukraiņu grib strādāt. Ja kāds var un vēlas piedāvāt dzīvojamo platību, jāvērsas pašvaldībā, var sazināties arī ar mani.

uz Poliju.

Tāpat nav dienas, kad nezvanītu ziedotāji, kuri vēlas atbalsta punktā nodot apģērbus, apavus. Un par to esam pateicīgi. Redzam, ka sabiedrība pamazām kļūst saprotošāka un izglītotāka par to, ko ziedot un kādā kvalitātē, bet reizēm gadās, ka cilvēks vienkārši vēlēties atbrīvoties no nevajadzīgām mantām. Un tas nedaudz apbēdina.

Ja iedzīvotāji jūt vēlmi ukraiņu ģimenes atbalstīt, bet nezina, kas konkrētajā brīdī vajadzīgs, var zvanīt man pa tālruni 20333585, un mēs visu norunāsim. Vienmēr nepieciešamas higiēnas preces, skuvekļi, paketes sievietēm, vīriešu apģērbs un apavi, pusaudžu apģērbs, katliņi un pannas, kas visu laiku ir deficīts. Paldies visiem par atbalstu visu šo mēnešu garumā!

apciemot un uzturēt attiecības, jo jūtu, ka šis posms atbalstā ir ļoti svarīgs un dažreiz tā varbūt trūkst. Ja kāds jūt vēlmi palīdzēt, ne tikai ziedojot materiālas lietas, bet arī atbalstot cilvēcīgi un emocionāli, domāju, ka noteikti var atrast veidu, kā to izdarīt. Tāpat mums palīdzīgas rokas noderētu *Tabitas sirds* humānās palīdzības punktā, kur var šķirot saziņotās lietas un darīt citus darbiņus.

Līga Gabrāne

FOTOKOMENTĀRS

Jura Vilsona kolekcijas sērkokociņu kastītes, kas 1981. gadā Liepājā ražotas fabrikā *Baltija*, liecina, ka arī agrāk elektrības taupīšana bijusi aktuāla.

Kristīne Pabērza, Jura Vilsona arhīva foto

PABĒDA

Malu malās izsmēķi
Kuldīdzniece Gunta atsūtījusi ziņu portālā www.kurzemnieks.lv.

„Hmmm... Viela pārdomām pēc Ziemassvētkiem un skaistā sniega. Sniegs nokūsis, un kārtējo reizi malu maliņās redzami izsmēķi. Dūšīgi esam baudījuši sniegu un svētkus – cigarešu galiņu un redzami pilnā krāšņumā. Paldies pārmaniem par, tā teikt, *skaistajiem dekoriem...*”

Gaidām arī jūsu ziņu!

To izdarīt ir vienkārši – portāla labajā stūrī jāuzspiež uz ikonas *Iesniegt ziņu*.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vajāšana: kā sevi un tuviniekus pasargāt?

Maija Katkovska, Latvijas Drošāka interneta centra vadītāja

Ar vietnes *Drossinternets.lv* ziņojumu līnijas starpniecību katru gadu mūsu redzeslokā nonāk pieci līdz desmit vajāšanas gadījumi, kad varmāka savu upuri ilgstoši novēro vai izseko un tādējādi iedveš bailes. Ne katrs zina, ka vajāšana ir krimināli sodāma. Viens no Latvijā plašāk zināmajiem gadījumiem ir žurnālistes Ingas Sprinģes vajāšana. Divus gadus varmāka no viņas neatkāpās, labi apzinoties, ka žurnāliste nevēlas komunicēt, viņš izteica draudus, darbavietā ieradās ar bērnu pušķi. Tiesa vajātājam piesprieda divu mēnešu cietumsodu.

KĀDA UZVEDĪBA PAR TO LIECINA?

Vajāšana ir atkārtota draudīga izturēšanās, kas upuri biedē. Izpaušmes ierobežo tikai varmākas fantāzija – tā var būt gan fiziska izsekošana ikdienas gaitās, gan

sekošana upura darbībām internetā, piemēram, sociālo mediju platformās. Vajātāja arsenālā bieži vien ir regulāra, uzmācīga un biedējoša saziņa ar upuri ar telefona, īsziņu, e-pasta starpniecību, pārspīlēti uzmanības apliecinājumi interneta komentāros, tieši vai netieši draudi.

Vajātāja motīvi mēdz būt atšķirīgi. Bieži vien tā ir šantāža un naudas izspiešana, kad vajātājs ar savu upuri iepazīstas internetā un, izmantojot uzticēšanos, izvilina personisku informāciju, intīmus foto vai video, kas vēlāk lieti noder noziedzīgajos nodomos. Ir bijuši gadījumi, kad varmāka nosūta interneta saiti, kuru upuris atver un, pašam nezinot, dod piekļuvi savam datoram un visai informācijai, kas tajā atrodas. Visbiežāk tas izpaužas kā draudzīgs aicinājums ar solījumu, ka dators tiks savests kārtībā un, piemēram, tam tiks uzlikta jaunākā pretvīrusu programma.

Nereti ar vajāšanu var beigties arī pāra attiecības, kad ar šķiršanās neapmierināts partneris sāk savu bijušo izsekot un cenšas būt klātesošs vēl ilgi pēc tam, kad attiecības ir pārtrauktas. Ir pat gadījumi, kad bijušais partneris izmanto izsekošanas tehnoloģijas, piemēram, programmas partnera vietlārunī vai datorā. Visbiežāk šādi tiek mēģināts bijušo partneri piespiest pārdomāt un atgriezties.

Pastāv arī iespēja vajātāju izprovocēt, sociālajos medijos neapdomīgi publicējot pārāk daudz perso-

niskas informācijas, līdz uzrodas kāds pārlieku uzmācīgs cilvēks, kurš publicētajam rūpīgi seko līdzī, pēc tam izsaka komentārus vai sūta privātas ziņas, pēc kurām cilvēks vairs nejūtas īsti droši.

KĀ TO NEPIELAUT?

Pirmkārt, aicinu katru rūpīgi pārdomāt, kādu informāciju jūs publicējat sociālajos medijos: vai tā nav pārāk privāta un tās nonākšana svešās rokās nevar jums kaitēt? Publiski pieejami konti, dokumentētas ikdienas gaitas, pārāk atkailinātas fotogrāfijas, atrašanās vietas norāde ir tā informācija, kas izsekošanu padara vieglu.

Otrkārt, ļoti ieteicams sociālajos medijos parūpēties par stingriem privātuma ierobežojumiem bērnu kontiem, panākot, ka viņu ierakstus redz tikai draugi. Noteikti ar bērniem jāpārrunā riski, ja draudzība tiek apstiprināta ar tādiem cilvēkiem, kurus dzīvē viņi nepazīst.

Treškārt, saprotot, ka tiek vajāts pats vai vajāšanas upuris ir tuvinieku lokā, noteikti jāmeklē palīdzība. Lai konsultētos par pareizāko rīcību, aicinām sazināties ar mums, ziņojot mājas lapā *Drossinternets.lv* vai sūtot vēstuli e-pastā: zinojumi@drossinternets.lv. Tāpat vēlams sagādāt pierādījumus (ziņas, ekrānkopijas u.c.) un vērsties Valsts policijā.

Krimināllikums par vajāšanu paredz sodu: īslaicīgu brīvības atņemšanu, probācijas uzraudzību, sabiedrisko darbu vai arī naudas sodu.

IEPRIECA

APTIIEKA VAIRO SVĒTKU IZJŪTU

Silta un aromātiska tēja no acij tīkamas krūzītes, piegraudot apetītīgu piparkūku sirsniņu, Ziemassvētkos sasildīja Skrudas multiplās sklerozes slimniekus. Skrudas *Maija aptiekas* vadītāja Aiga Zariņa gada izskaņā neaizmirs par cilvēkiem ar neārstējamu, hronisku ligu. Dāvaniņā vēl uztura bagātinātājs *Omega 3* un kalendāriņš.

Vēlot A.Zariņai un aptiekas kolektīvam daudz veiksmīšu un laimīšu jaunajā gadā – biedrības *3 Eglītes* valdes locekle **Vita Eglīte**

KARA LAIKA BĒRNIEM

Sirsniņa pateicība visiem, kas Ukrainas kara bērniem ziedoja Antoņinas Ļisohorskas un Olhas Strileckas (Ukraina) koncertā Kuldīgas Sv. Katrīnas baznīcā Ziemassvētkos 25. decembrī. Jūs ziedojat 724 eiro un 83 centus. Jūsu nesavtība un sirds siltums dāvināja Ziemassvētkus kara laika bērniem bumbu patvertnēs, pagrabos un sagrautos namos. Lai Dievs jūs svētī!

Virsmācītājs **Viesturs Pirro**

MAZAJIEM SLIMNĪCĀ

Popgrupas *Putas un puīņas* labdarības koncertā Kuldīgas Sv. Katrīnas baznīcā 23. decembrī Kuldīgas slimnīcas bērnu nodaļai ziedoti 524 eiro un 44 centi. Visiem sirsniņš paldies!

Virsmācītājs **Viesturs Pirro**

LASĪTĀJS NEMIERĀ

Dara, ko var

Portālā www.kurzemnieks.lv lasītājs no Tehnikas ielas Kuldīgā uzņēmumu un iemītnieku vārdā pārnēstā nozīmē izsaka pateicību par „rūpēm šīs ielas uzturēšanā neizbraucamā kārtībā”.

Kurzemnieks jau vairākkārt rakstījis, ka novada pašvaldības, Kuldīgas attīstības aģentūras un SIA *Kuldīgas ūdens* projektā piecās ielās (Virkas, Lapegļu, Tehnikas, Īsajā un Akmeņu) pagājušā gada vasarā sāka vērienīga satiksmes uzlabošana un inženiertehnisko komunikāciju pārbūve. Kopš rudens darbs notiek Virkas un Tehnikas ielā, kā arī daļā Lapegļu ielas, kur SIA *ReRe vide* ierīko pazemes komunikācijas. Dažbrīd dubļu un bedru dēļ ielu posmi ir grūti izbraucami, arī gājējiem nav droši staigāt. Īpaši problemātiska ir situācija Tehnikas ielā, kur atrodas vairāki uzņēmumi, tostarp ražotnes un autoservisi. „Uzklausām ikvienu un darām visu iespējamo,” saka būvdarbu vadītājs un par satiksmes organizāciju atbildīgais Edgars Štāls. „Brauktuvi pielīdzinām, ja mums paziņo, kur bedre nav izbraucama. Neērtības rada tas, ka ir aizņemta tā josla, kurā strādā traktors. Nākas pagaidīt, lai apbrauktu. Diemžēl citādi mēs

nevaram – komunikācijas jārok vairāku metru dziļumā.

Būtībā līdzīgos gadījumos satiksmes tiek vispār slēgta. Bet Tehnikas ielu noslēgt nevaram, jo tā beidzas ar strupceļu – citas piebrauktuves uzņēmumiem nav. Tad darbība vispār būtu paralizēta. Tāpēc ir lūgums neērtības pieciest un nākt pie mums, ja kāda vieta ir problemātiska. Mēs noteikti operatīvi rīkosimies, līdz ar to saziņa būs raitāka. Mums bieži zvana no domes, bet tur jau nezina, par kuru vietu tiek runāts. Labāk uzreiz nākt pie mums – esam birojā visu laiku un uzklausi.”

Uzņēmuma birojs atrodas Tehnikas ielā 1. E.Štāls piebilst, ka ar neērtībām būs jārēķinās vēl līdz februārim, kad jāpabeidz pazemes komunikācijas, kas jāierīko trīs kilometru garumā, ja to ļaus laikapstākļi. Posms ir garš, un, lai iekļautos termiņā, tehniskā pauze nav paredzēta, kā tas ir attiecībā uz ceļa būvniecību un seguma iekļāšanu. Tāpēc pazemes darbi notiek intensīvi un vietā, kur rakšana pabeigta, ieklāts pagaidu segums. Sliktos laika apstākļos no intensīvas satiksmes veidojas bedres.

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāda ir jūsu jaunā gada apņemšanās? Kā aizvadīts vecais gads?

Elīna Silirova, kuldīdzniece:

– Vecajā gadā man apņemšanos nebija, taču tas bijis raibs un krāsains – piedzīvotas dažādas emocijas. Nākamgad gribētu atrast darbu, piemēram, lietvedībā. Citu ieceru īsti nav.

Sintija Gailīte, pašnodarbinātā:

– Nekas tāds, ko gribētu apņemties, nenāk prātā, arī vecajā gadā tā nebija. Plānus īsti neizvirzu. Aizgājušais gads man varēja būt labāks. Tagad, kad jautājat, nemaz nevaru pateikt, kādi pozitīvi piedzīvojumi bijuši.

Pats galvenais, ko gribu novēlēt gan sev, gan citiem, ir laba veselība. Ja cilvēks ir čakls un ar gribasspēku, visu var izdarīt.

Zane Pētersone, alsundzniece:

– Apņemšanās neizvirzu. Pērnais gads bija smags, skatoties uz visiem notikumiem pasaulē. Arī man tas nav bijis labs – gan man, gan bērniem iznāca daudz slimot. Kopumā gads aizvadīts ļoti nervozi. Nozīmīgākie notikumi bija bērnu skolas gaitu sākšana:

viens pabeidza pirmo, otrs otro klasīti. Abiem gāja labi, paši apmierināti – skola ļoti patīk, arī skolotājas labas. Viņi mācās Alsungas pamatskolā. Uz šo gadu jāskatās pozitīvi, jāstrādā, visi pienākumi jādara ar atbildības izjūtu un godprātību. Dzīve jādzīvo priecīgi! Plāni ir lieli. Man pieder zemnieku saimniecība *Kalnāraji* – tur dažādi darbi jāpadara.

Pārsla Vīnberga, pensionāre:

– Ko tad nu es vecumā vairs apņemšos! Galvenais, lai būtu veselība – pašai un visiem man tuvajiem, bērniem, mazbērniem. Vēl gribētu, lai pasaulē būtu miers. Par apņemšanos jāpadomā. Dienas pavadu kopā ar mazbērniem, ik pa laikam ko paskatos datorā, palasu,

paspēlēju spēlītes – gribētu iemācīties darboties ar to labāk, apgūt vēl ko jaunu. Varētu apņemties vairāk vingrot un dzīvot veselīgāk, jo pērn ar to neveicās tik labi, kā cerēts. Pērnā gadā es raksturotu kā vidēji labu – slimoja gan bērni, gan mazbērni.

Einārs Bērtulis, pašnodarbinātais no Vārmes:

– Apņemos šovasar izremontēt māju! Ja ne šogad, tad nākamgad vajadzētu remontu pabeigt. Pērnais gads man bija kluss, lieli piedzīvojumi nav bijuši. Kādi plāni gan ir katru gadu – tie domājas paši un tūlīt arī tiek piepildīti.

Visu, kas bija plānots, izdarījām, piemēram, nopirkām frēzi, ko ļoti vajadzēja, un izaudzējām zosis. To kopā ar sievu izdomājām sava prieka pēc. Tagad gaidām jaunos zosuļēnus. Rīgā tos pārdodam par 40 eiro gabalā. Citiem jaunajā gadā novēlu būt čaklākiem – mazāk slinkot un nepīkstēt, ka nav darba!

Sanita un Ronalds Zelberi

no Tukuma:

– Gribētu apņemties nolīst, nomest vēderu. Visu, ko gribējām paveikt pērn, arī izdarījām – pārvācāmies uz laukiem pie Tukuma. Darba jomā viss pa vecam. Gada plānos ir iestādīt dārzus: krūmmellenes, aprikozes, dažādas puķes, vairāk rožu. Tās ļoti patīk, bet vīrs neļauj, un arī zeme nav tik laba.

Amanda Gustovska
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Atbalsta skolēnus labdarībā

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas pašpārvalde pilsētas pārtikas tirgū rīkojusi Ziemassvētku labdarības akciju *No sirds uz sirdi*, un tās ienākumi – 330,40 eiro – ziedoti Kuldīgas invalīdu biedrībai.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas pašpārvaldes pārstāves Beāte Šneidere un Una Lorberga pārtikas tirgū pārdeva dekorus, sveces un gardumus, kas tapuši kopā ar senioru skolu.

Varēja iegādāties Adventes vainagus, tamborētas sniegpārslīņas, pašu lietas sveces, eglītes rotājumus. Visas lietas radītas divus mēnešus rokdarbu grupās kopā ar senioru skolas dalībniekiem. Kopā arī ceptas piparkūkas un kūksniņi, bet tirdziņā piedāvāts karstais dzēriens un turpat ceptas pankūkas.

Kuldīgas invalīdu biedrības vadītāja Lidija Petrevica teic: „Tas mums bija kā Ziemassvētku pārsteigums, un par to valdes vārdā saku vissirsnīgāko paldies skolēniem par ideju un

realizāciju, senioru skolai par tam veltīto laiku un ieguldīto darbu, lai taptu no sirds gatavotas, skaistas lietas. Paldies ikvienam ziedotājam, kurš tirgū nepagāja audzēkņiem garām!” L.Petrevica atklāja, ka par saziemojumu naudu pirks inventāru cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Amanda Gustovska
Mārtiņa Stebuļa arhīva foto

PAŠVALDĪBĀ

Dodas pelnītā atpūtā

30. decembrī pēdējo darbdienu aizvadījusi Padures pagasta pārvaldes vadītāja Brigīta Lange, jo viņa nolēmusi doties pensijā.

Pašvaldībā Padurē B.Lange nostrādājusi 26 gadus, 16 no tiem bijusi pagasta padomes, vēlāk pagasta pārvaldes priekšsēde. Kamēr tiks atrasts jauns vadītājs, šos pienākumus pildīs Rendas pārvaldes vadītāja Kristīne Kuzmina.

Kad bērnodārzi vasarā būs slēgti

Deputāti apstiprinājuši Kuldīgas novada pirmsskolas izglītības iestāžu vasaras grafiku.

Bitīte nestrādās no 1. līdz 30. jūnijam, *Ābelīte* (arī filiāle Pelčos) un Skrundas *Liepziedīņš* – no 3. līdz 31. jūlijam, *Cīrulītis* (arī filiāle Deksnē) – no 1. līdz 31. augustam.

Palīdz Rendas baznīcai

Kuldīgas novada dome atbalstījusi Rendas luterāņu draudzi, piešķirot tai 4616 eiro, lai ap dievnama pamatiem ierīkotu drenāžu.

Biedrība *Rendas evaņģēliski luteriskā draudze* šim nolūkam lūdza 9357 eiro. Iesniegumā paskaidrots, ka kopējās izmaksas būvniecībai, būvuzraudzībai un autoruzraudzībai ir 50 907 eiro, tāpēc lūgti 10% no attiecināmajām izmaksām jeb 4616 eiro, kā arī trūkstošā summa (4740 eiro), kurā ietilpst būvniecības sadārdzinājums. Lauku atbalsta dienests vasarā projektu apstiprinājis, atvēlot 46 166 eiro.

Nodaļas vietā izglītības pārvalde

Kuldīgas novada pašvaldības izglītības nodaļa tiek reorganizēta – no 1. janvāra darbojas izglītības pārvalde. To vada līdzšinējā vadītāja Santa Dubure.

Oktobrī mainīts Izglītības likums, un tas paredz: lai pašvaldība nodrošinātu izglītības kvalitāti, tai jāveido pārvaldes iestāde. Līdz šim to darīja izglītības nodaļa, kas ir pašvaldības struktūrvienība. Pēc pārveides darbs turpināsies bez pārmaiņām – strādās tie paši speciālisti, vienīgi būs vajadzīgs vēl lietvedis.

Maksu vēl nemainīs

Vecāku maksa par pirmsskolas vecuma bērnu ēdināšanu vēl netiks celta līdz mācību gada beigām, tas ir, līdz 31. maijam.

Decembra sēdē Kuldīgas novada dome apstiprināja pašvaldības noteikumus, kā tiek maksāts par pirmsskolas vecuma bērnu ēdināšanu bērnodāros un skolās. Iepriekšējie noteikumi paredzēja, ka vecāku maksa iesaldēta līdz 31. decembrim. Taču energokrīzes izraisītā inflācija gimeņu maksātspēju ir mazinājusi. Ar lūgumu saglabāt līdzšinējo summu vērsušies bērnodāru vadītāji.

Pēc pašvaldības aprēķiniem mēnesī tai vajadzīgi 8180 eiro, no janvāra līdz maijam – 40 900 eiro. Lai šo iniciatīvu atbalstītu, noteikumi bija jāpārskata, un tie stājās spēkā 1. janvārī.

Inta Jansone

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Palīdz tikt gultā, ciemiņi kļūst nevēlami, uzrodas jauni kurinātāji

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

26. decembris. Kuldīgā, Baznīcas ielā, iedzīvotāji strīdas par automašīnu novietošanu pagalmā. Skrundā, Amatnieku ielā, kaimiņi uztraukušies par vīrieti, kas nav manīts trīs dienas. Automašīnai bagāžnieks vaļā, telefons izslēgts. Ierodoties policijai, vīrietis sveiks un vesels atver dzīvokļa durvis un skaidro, ka bagāžnieku aizslēgt aizmirsies un bijis slinkums iet no mājas laukā. Kaļķu ielā Kuldīgā kļūst sieviete ar garīgās veselības problēmām. Pēc bāriņtiesas lūguma iegriezami pie sociālā riska ģimenes, bet tur viss kārtībā.

27. decembris. Pa gājēju ielu braukā automašīna – sāks administratīvā pārkāpuma process. Pirms pusnakts mums zvana, ka kādā mājā Sporta ielā tiek lietots alkohols, ir troksnis, appludināti kaimiņi. Pēdējais neapstiprinās. Iesakām vērsties pašvaldībā, jo dzīvoklis pieder tai.

28. decembris. Naktī zvana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests: Skrundā ļoti slims vīrietis izkritis no gultas un netiek atpakaļ. Pēc brīža līdzīga nelaime citam vīrietim Kuldīgā – palīdzam arī šim slimajam tikt savā gultā.

29. decembris. Zvans: Strautu ielā 1 esot nevēlama persona. Bet tā ir pašvaldības policijas adrese, un pie mums ciemiņu nav. Otrajā stāvā gan ieklīdis vīrietis bez deklarētas dzīvesvietas – mums jau zināms. Atkal jāraksta soda protokols. Darba ielā kaimiņi sūdzas par atkritumu konteineru, kas izstumts uz ielas un traucē. Baznīcas ielā citiem nepatīk mersedes, kuram beidzies tehniskās apskates termiņš. Īpašniece deklarēta citur, bet dzīvo šajā ielā. Ne vienā, ne otrā gadījumā pārkāpuma nav. Raņķos dzeršanas un trokšņošanas dēļ konflikts starp kaimiņiem, taču zvanītājs nespēj saprātīgi runāt, iespējams, ir apreibis pats. Tiks sākts process par viltus izsaukumu. Reidā jauniešu mājā pārbaudām, vai tur kāds nelieto alkoholu, un daži aizbēg.

30. decembris. Dzīvoklī Mežvaldē naktī skan skaļa mūzika – aizrādām. Laukumā Pārventā divas automašīnas atrodas aiz zīmes *Braukt aizliegts!*, abiem vadītājiem mutiski aizrādām.

31. decembris. Skrundā pie veikala *Elvi* vīrietis guļ, nogādājam dzīvesvietā, rakstām soda lēmumu. Dežurējam Jaungada pasākumā Pilsētas dārzā Kuldīgā, pārkāpumus nekonstatējam.

1. janvāris. Pēc pusnakts Dzirnāvu ielā skaļa mūzika – trokšņotāji to pieklusina. Pēc brīža zvana, ka mūzika atkal par skaļu. Kad aizbraucam, tā ir izslēgta. Ap trijiem naktī Padurē pa uzņēmuma teritoriju staigā vīrietis, nespējot orientēties, kur atrodas. Atvedam uz īslaicīgās aizturēšanas izolatoru, lai atžirgst. Mums zvana no Vidus ielas un lūdz no dzīvokļa izraidīt paziņu, kas kļuvusi nevēlama. Zvanītājs izklausās krietni iereibis. Bet taksometra pakalpojums nesniedzam – draugiem jātiek galā pašiem. Skrundas ielā uzlauzts šķūnītis un nozagts velosipēds, kaimiņu šķūnītī lauztas durvis. Lietu nododam Valsts policijai. *Klondaiķas* apsargs netiek galā ar diviem apmeklētājiem. Autoostā cilvēks guļ uz soliņa – esot tikai iesnauadies, gaidot autobusu. Pie Lapegļu un Parka ielas krustojuma *Kuldīgas siltumtīkliem* piederošā ēkā bezpajumtnieki kurina ugunsgrūdu, lai sasildītos. *Kurinātājus* aizraidām, ēkas īpašnieks sola nodrošināt, lai nevienam netiek tur vairs iekšā. Sods trim jauniešiem, kuri Liepājas ielā pie veikala lieto alkoholu un traucē garāmgājējiem.

Nedēļas laikā Kuldīgā konstatēti vairāki auto apstāšanās pārkāpumi, visbiežāk Baznīcas ielā.

Pierakstījusi Daina Tafelberga

Apsveikumu kartītes un mākslīgais intelekts

To, kā apsveikumu Jaunajā gadā izveidot ar mākslīgā intelekta* palīdzību, Kuldīgas Digitālo inovāciju centrā mācījās Kuldīgas senioru skolas dalībnieki. Tā ir viena no iespējām, par ko stāstīja Latvijas Universitātes Mākslīgā intelekta laboratorijas vadītājs, agrākais kuldīdznieks Normunds Grūzītis.

LAI ATVIEGLOTU DARBU

Pasākums rīkots kopā ar informācijas tīkla *Europe Direct* centru Kuldīgā. Tā vadītāja Maija Jankovska nolasīja mākslīgā intelekta uzrakstītu runu, dator sistēmā ievadot vien atslēgvārdus, par ko būs pasākums un kas tajā tiks runāts. Maija atzina, ka tā ir viena no inovatīvākajām pieejām, kā mākslīgo intelektu izmantot, radot dažādus tekstus, reklāmu, ziņas vai ko citu.

N.Grūzītis ieskicēja pamatprincipus, uz ko mākslīgais intelekts balstās: „Virzieni, kuros tas darbojas, ir ļoti dažādi. Viena lieta, ar ko nodarbojamies Latvijas Universitātes laboratorijā, ir attēlu ģenerēšana un valodu tehnoloģijas. Mūsu uzdevums ir pašiem saprast valodu un zināt, kā to iemācīt datoram, lai tas spētu atpazīt vārdus, terminus, teikumu uzbūvi, lai dators pats spētu ģene-

Jaungada kartīšu darbnīcu vada Kuldīgas Digitālo inovāciju centra vadītājs Artis Gustovskis, senioriem mācot, kā ar pāris klikšķiem, vārdiem un mākslīgā intelekta palīdzību izveidot attēlu.

rēt tekstu un tam atbilstošu attēlu. Mērķis, uz ko mēs tiecamies, ir atvieglot darbu tādu nozaru pārstāvjiem, kuri darbojas, piemēram, medicīnā. Lai ārsts savu darbu spētu paveikt ātrāk, viņš apskata pacientu izmeklējuma rezultātus, pasaka tos mākslīgajam intelektam, kas diagnozi sakopo gramatiski pareizā un loģiskā tekstā un pieraksta viņa vietā. Jūs, kas to izmantojat, esat kā programmētājs – jūs izsakāt

vai ierakstāt atslēgvārdus, lai programmētu saturu. Cik precīzs būs gala rezultāts, atkarīgs no tā, cik kodolīgi un precīzi būs jūsu atslēgvārdi. Vēl viens no zināmiem virzieniem ir mākslīgo intelektu iestrādāt automobiļos, lai tas spēj atpazīt ceļu, ceļa zīmes un citas lietas.”

ATTĒLI PĒC ATSLĒGVĀRDIEM

Mājaslapā *OpenAI* sadaļā *Dalle*

Kuldīgas senioru skolas apsveikuma kartītes – attēli, kas tālruni digitāli radīti pēc atslēgvārdiem. Tos var saglabāt vai ar novēlējumu tūdaļ nosūtīt tuviniekiem.

attēlu ar mākslīgo intelektu var izveidot jebkurš, atliek vien pieslēgties ar savu e-pastu un ierakstīt vismaz trīs atslēgvārdus, ko vēlaties attēlā redzēt. N.Grūzītis teic, ka šī programma darbojas vektoru telpā**, kurā ierakstītie vārdi tiek radīti pikseļu*** formā: „Jāsaprot, ka šie attēli netiek izgriezti no kādas eksistējošas vietas. Viss tiek radīts pilnīgi no nulles.”

Kuldīgas Digitālo inovāciju centra vadītājs Artis Gustovskis stāsta, ka visprecīzākie attēli izveidusies tiem senioriem, kas tekstu rakstījuši angļu valodā, jo tā ir programmas galvenā valoda – rakstot tekstu citā valodā, tas tiek tulkots no angļu, tāpēc attēls var iznākt maldīgs. Zinaīda

Sedliņa no senioru skolas izveidojusi kartīti, ierakstot tekstu *Senioru skola svin Ziemassvētkus*. Attēlā redzams svētku apgaismojums, sniegs un garas ēkas. Agrita Bikava uzrakstījusi tekstu *Ziemassvētku vakariņas ar draugiem* un atklāj, ka kartītes izveidusās, jo attēli diezgan precīzi atbilst cerētajam.

* Mākslīgais intelekts jeb mākslīgais saprāts – datorzinātņu un citu zinātņu nozare, kas pēta mašīnu saprātīgu izturēšanos, apmācību un pielāgošanos.

** Vektoru telpa ir trīsdimensiju telpas vispārinājums.

*** Pikseļi – punkti attēlā uz ekrāna.

Amandas Gustovskas teksts un foto

Kādas problēmas pašvaldībām

Par Pašvaldību likumu, kas stājies spēkā 1. janvārī, par pagaidu jeb tehnisko budžetu, ar ko būs jāstrādā, līdz Saeima pieņems jauno, par augstāku maksu sociālās aprūpes centros – šie un citi jautājumi pārrunāti Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) videoseminārā žurnālistiem.

NAUDAS VAJAG VAIRĀK

LPS priekšsēdis Gints Kaminskis secina, ka gads nebūs viegls: „Vairāk izdevumu ir par siltumu, elektrību, ielu apgaismojumu. Daudzviet pašvaldības pērk ekonomiskās spuldzes. Pakalpojumi sadārdzināti skolām, pensionātiem, slimnīcām. Arī degviela dārgāka, bet skolēni jāpārvalda. Katrs no minētajiem prasa papildu līdzekļus. Jāceļ minimālā alga – lai pašvaldības nodrošinātu tikai to, vajag vairāk nekā 34 miljonus eiro. Lielajos medijos izskanējis, ka pašvaldības ir pārfinansētas, ka tām kontos esot milzīgs atlikums. Bet pašvaldībām visam jābūt saplānotam līdz pēdējam centam.”

PĒC PAGAIĻU BUDŽETA

LPS padomniece finanšu jautājumos Lāsma Ūbele runāja par budžeta sagatavošanu: „Valstī šoreiz nav izdevies sagatavot nākamā gada budžetu un Saeimā

to apstiprināt. Līdz ar to gads sāksies ar pagaidu jeb tehnisko budžetu. Lai tas būtu spēkā, vajadzīgs finanšu ministra rīkojums, kurā noteikti valsts darbībai nepieciešamie izdevumi, aizdevumi un aizņēmumu limits. Pagaidu budžeta laikā pašvaldībām mērķdotācijas un dotācijas, piemēram, par pedagogu samaksu, noteiktas pēc aktuālajiem datiem.

Valstī nodokļu ieņēmumos visus gadus bijusi augoša līkne, bet pašvaldībām 2020., 2021. gadā – krītoša. Arī pērn bija paredzēts, ka ieņēmumi turpinās samazināties, bet iedzīvotāju ienākumu nodokļa ieņēmumi ir labāki, nekā plānots.”

JĀANALIZĒ DATI

LPS padomniece tautsaimniecības jautājumos Aino Salmiņš skaidroja energoresursu radītos sarežģījumus: „Gads būs īpatnējs – strādāsim ar tehnisko budžetu un provizorisku datu analīzi. Kāda būs ietekme uz pašvaldību budžetu? Būs komunālo pakalpojumu sadārdzinājums – tā galīgā ietekme nosakāma provizoriski, un vairums komersantu jauno tarifu noteiks katru mēnesi. Sākot apkures sezonu, šķeldai cena pieaugs trīs reizes, elektrībai – piecas, dabasgāzei – piecpus. Energoresursu cenas pieaugums veido ap 2,1 miljardu eiro. Valsts atbalsts māj-

saimniecībām un uzņēmējiem – miljards, tai skaitā māsaimniecībām – 0,6 miljardi. Provizoriskie papildu izdevumi pašvaldībām būs 105–115 miljoni eiro.”

JAUNĀ GADĀ JAUNS LIKUMS

LPS padomniece juridiskajos jautājumos Kristīne Kinča piedalījies jaunā Pašvaldību likuma izstrādē: „Likums pieņemts 20. oktobrī, bet spēkā stājies 1. janvārī. Tas pārrakstīts jaunā valodā, bet daudzas lietas tomēr saglabājušās. Pašvaldībām klāt nāk pienākums izveidot savu policiju; ir arī jauna autonomā funkcija – darbs ar jaunatni, kas līdz šim bija brīvprātīgs; obligāts pakalpojums ir arī atskurbināšana; tāpat jāveicina pielāgošanās klimata pārmaiņām.

Svarīgākais, ko jaunajā likumā mēģināts sakārtot, ir pašvaldību autonomās funkcijas un brīvprātīgās iniciatīvas. Līdz šim īsti nevarēja saprast, kas ir brīvprātīgs. Precīzāk noteikta finansēšana – ja tā ir autonomā funkcija, jāfinansē no pašvaldības budžeta, ja vien citos likumos nav noteikts citādi.

Ir arī ierobežojumi ieņemt domē amatus. Aizliegts izvirzīt tādus kandidātus, kuriem pēc Kriminālprocesa likuma noteikts piespiedu līdzeklis – nodarboša-

nās aizliegums, kas neļauj pildīt domes priekšsēža vai vietnieka pienākumus. Grozījumi ir arī attiecībā uz izpilddirektoru: to turpmāk iecels uz pieciem gadiem – darba līgums būs terminēts. Jaunums arī tāds, ka izpilddirektors nevis jāieceļ, bet jāizraugās atklātā konkursā. Arī tie darbinieki, kam ir valsts amatpersonas statuss, jāatlāsa atklātā konkursā.”

DĀRGĀK APRŪPES CENTROS

LPS padomniece veselības un sociālajos jautājumos Ilze Rudzīte atbildēja uz jautājumu – vai un kā pašvaldības pārskata sociālo pakalpojumu cenu ilgstošās sociālās aprūpes iestādēs: „Daļa šajos centros jaunās cenas jau ir apstiprinājusi, daļa pašvaldību tas vēl ir procesā. Cenu kāpums ir no dažiem līdz pat padesmit eiro par dienu. Būtisks kāpums ir 30–40%. Tas budžetu noteikti ietekmēs, jo gandrīz 50% maksas par aprūpes centru sedz pašvaldība. Pašu iemītņnieku maksājums ir aptuveni 40%, bet 12% maksā apgādnieki. Mājokļu pabalsta saņēmēju skaits salīdzinājumā ar pagājušā gada oktobri ir trīskāršojies. GMI pabalsta saņēmēju skaits – vairāk nekā divarpus reizi lielāks. Vairāk kļūst to iedzīvotāju, kuri lūdz palīdzību.”

Lielākās grūtības pašvaldību budžetam

Jāatrod papildu nauda saistībā ar:

- straujo energoresursu cenas pieaugumu un inflāciju,
- minimālās algas palielināšanu līdz 620 eiro,
- pieaugumu procentu maksājumos par aizņēmumiem,
- pirmsskolas pedagogu zemākās algas likmes paaugstināšanu,
- lielāku maksu par brīvpusdienām 1.–4. klasei,
- Dziesmu un deju svētku sagatavošanu u.c.

Atbalsts par energoresursiem (līdz 9. decembrim):

- e-pakalpojumus – 121 000 pieteikumu,
- klātienē – 113 000 pieteikumu,
- izmaksāti 13,15 miljoni eiro, lielākoties par malku bez čeka.

Inta Jansone

Japānas dabā un tradīcijās

„Es parasti nevis ceļoju, bet gan apciemoju radus un draugus ārzemēs.” Tā Anna teiktu, ja viņai pirms pāris gadiem jautātu: „Kā tu vari ceļot tik daudz?” Jā, gan, tā nu iznācis, ka paziņas un tuvāki vai tālāki radi izkaisīti pa visu pasauli. Pamatskolas un vidusskolas gadus tas likās gana labs iemesls, lai satiktu sen neredzētus cilvēkus, apskatītu vēl neredzētas vietas. Šī iemesla dēļ apbraukāta lielākā daļa Eiropas, ir aizceļots arī pāri okeānam uz Amerikas štatiem.

KAD RADI UN DRAUGI VISUR

Kā jau lielākajai daļai cilvēku, arī man prioritāšu, darbu un apgūstamo lietu kļūst arvien vairāk, un, visticamāk, tie neredzami griesīti, pie kuriem pienākumu skaits samazināsies, 21 gada vecumā ir vēl tālu. Tieši tādēļ šķita, ka ceļojumos vairs nevar tā vienkārši pastaigāties pa Parīzes ieliņām un apstēt kādu dievīgu, beķerēja cepu bageti, aiziet uz botānisko dārzu Kopenhāgenā vai izbraukt ar panorāmas ratu *London Eye*. Tas nebūt nav slikts, un viss ir atmiņā paliekošs – nepārprotiet mani! Tikai šķita, ka tas vairs nav balansā ar ikdienas notikumiem.

Kaut kad no skolas laikiem atminos Raini, kurš reiz teicis: „Pastāvēs, kas pārvērtīsies.” Un, ja reiz tā, tad nav divu domu: ja mainās ikdiens, jāmainās arī atpūtai un ceļošanai. Tāpēc nebeidzamā kļūšana pa Eiropas pilsētām, vilcienu stacijām, lidostām, hostieļiem un ievērojamām apskates vietām ir iemaiņīta pret 20 kilogramus smagu mugursomu, telti un dabu jeb vienā vārdā pārgājieniem.

SĀK VILINĀT PIEDZĪVOJUMI ĀRĀ

Mans pārgājienu stāsts ir pavisam mazs un vēl ilgi auklējams. Savā pirmajā pārgājienu ar kājām devos tikai pagājušajā vasarā no Jūrkālnes uz Pāvilstu, bet jau trīs mēnešus vēlāk nolēmu aizbraukt piedzīvojumu organizācijas *Movement Spontaneous* rīkotā braucienā uz Itālijas alpiem.

Inventāru biju aizņēmusies no Šveicē dzīvojušās kursa biedrenes, šo to nopirku pati vai atradu mājās, bet, ko ēst, ko vilkt mugurā, ko ņemt un neņemt līdzī, man nebija ne jausmas, un jautāt arī likās neērti. Gan jau ne es vienīgā ar tādu stāstu, bet Alpu ieleja zem zvaigžņotām debesīm ziemas sākumā, kad ārā ir ap nulli, gulēju bēmu vasaras gulļammaisā.

Taču kopumā uz šādu brīvā laika pavadīšanu *pavilkos*, un tad jau sekoja citi piedzīvojumi dabā ar biedrību *Movement Spontaneous*, kā arī vienai. Spilgtākie no tiem: laivu brauciens decembra beigās pa teju aizsalušu Ventu, neskaitāmi nakts pārgājieni, brauciens ar jahtu uz Zviedrijas salām vai vasaras pārgājiens apkārt Gotlandei. Šeit aprakstīšu neseno piedzīvojumu Japānā.

JĀGATAVOJAS CĪTĪGI

Viss sākas ar biļešu iegādi, un tā ir atbilde uz jautājumu: „Kāpēc

Japāna?” Vienkārši bija lētas biļetes. Turp un atpakaļ par 300 eiro dažkārt nevar tikt pat līdz Amsterdamai, kur nu vēl ar lidsabiedrību *Turkish Airlines* uz otru pasaules malu!

Kā jau pirms katra pasākuma ir gatavošanās: tiek izvēlēts maršruts, kartē iezīmēts vairāk nekā 1000 objektu, satelīta kartē 600 km izskatīti kilometrs pa kilometram, notiek izmaksu, vietas un loģistikas izpēte, tuvākos braucienos testēts inventārs. Tie kopā ir vairāki mēneši, kuros vēl jātur īkšķi, lai pandēmijas ierobežojumi tiktu atcelti un varētu aizlidot bez papildu problēmām. Oktobris klāt, robežas vēl ciet, bet somas jau gandrīz sakrāmētas, vairāk vai mazāk viss izplānots. Šoreiz ļoti precīzi un veiksmīgi – sešas dienas pirms lidojuma Japāna pēc divu gadu pārtraukuma atkal ir atvērusi robežas, un tas nozīmē, ka varam ar visu nakti kārtotām somām doties uz Rīgas lidostu un sākt ceļu.

PIRMIE IESPAIDI PĀRSTEIDZ

Lidojam ar pārsēšanos Stambulā, ielidojot Tokijā, Hanedas starptautiskajā lidostā. Aptuveni stunda paiet, lai tiktu cauri Covid-19 drošības pārbaudei. Lidostā pirmie pārsteigumi ne par to, cik organizācija ASV, zinu, ka podi var atšķirties, bet nu parasti atšķirība ir minimāla, piemēram, Amerikā tie ir zemāki un garāki, Eiropā augstāki un šaurāki. Ieejot tualetē Japānā, pirmā doma, kas ienāk prātā: „Kurš te būtu sēdējis 15 minūtes un tā uzsilējies poda virsmu?” Bet tad uzmanīgi sāku skatīties apkārt, redzu dažādas podziņas. Tās nospiežot, pods funkcionē arī kā bidē, virsma stāsta, bet Alpu ieleja zem zvaigžņotām debesīm ziemas sākumā, kad ārā ir ap nulli, gulēju bēmu vasaras gulļammaisā.

Brauciens ar vilcienu uz Tokijas centru ar pārsēšanos, neskaitāmiem mēģinājumiem samainīt naudu, saprast vispār, kur jāiet, un sekoja citi piedzīvojumi dabā ar biedrību *Movement Spontaneous*, kā arī vienai. Spilgtākie no tiem: laivu brauciens decembra beigās pa teju aizsalušu Ventu, neskaitāmi nakts pārgājieni, brauciens ar jahtu uz Zviedrijas salām vai vasaras pārgājiens apkārt Gotlandei. Šeit aprakstīšu neseno piedzīvojumu Japānā.

PĀRSTEIGUMS VIETĒJIEM

Man vienmēr ir patīcis braukt ar vilcienu, varbūt ne tad, ja brauc no Rīgas uz Sigulu un karstākajā vasaras dienā kāda kundze izdomā atvērt ķilavu bundziņu. Tāpēc jo īpaši interesanti bija izbraukt ar pasaulē ātrākajiem vilcieniem. Ar 320 km/h esam galā jau pēc nepil-

Autore Anna Salņikova (pa labi) Melno smilšu pludmalē ar Andru Martu Babri pārgājiena izskaņā.

Ejot cauri pilsētīnām, var apskatīt tempļus un citas sakrālas būves, kas saglabājušas gadsimtiem ilgi. Parasti pie tempļa aug koki, kuru vecums var sasniegt pat vairākus gadu simtus.

Vakars jau vēls, birojs *Lost and found (Pazudis un atrasts)* stacijā beidzīs darbu, tiekam līdz viesnīcai, sākam lasīt, ko darīt, ja Tokijā pazūd soma. Par brīnumu atrodu tikai šādas virsrakstus: „Ja vēlaties ko pazaudēt, dariet to Tokimānīgi sāku skatīties apkārt, redzu dažādas podziņas. Tās nospiežot, pods funkcionē arī kā bidē, virsma stāsta, bet Alpu ieleja zem zvaigžņotām debesīm ziemas sākumā, kad ārā ir ap nulli, gulēju bēmu vasaras gulļammaisā.

PĀRSTEIGUMS VIETĒJIEM

Man vienmēr ir patīcis braukt ar vilcienu, varbūt ne tad, ja brauc no Rīgas uz Sigulu un karstākajā vasaras dienā kāda kundze izdomā atvērt ķilavu bundziņu. Tāpēc jo īpaši interesanti bija izbraukt ar pasaulē ātrākajiem vilcieniem. Ar 320 km/h esam galā jau pēc nepil-

Dienās, kad kilometriem jāiet gar okeāna malu un fonā bango vien okeāna vilņi.

Kopbilde atpūtas namiņā ar vienu no Mičinoku takas izveidotājiem, vietējo zvejnieku un vēl kādu pārgājēju mīļotāju.

Pie viena no tūristu iecienītākajiem tempļiem – Čreito pagodas ar skatu uz Fudzi kalnu.

FUKUSIMAS KATASTROFAS VIETĀS

Maršruta nosaukums ir *Mičinoku piekrastes taka (Michinoku Coastal Trail)*, un tā ved gar Ziemeļaustrumu piekrasti, tieši pa tiem apgabaliem, kuri 2011. gada Fukusimas atomelektrostacijas katastrofā skarti visvairāk. Viens no maršruta mērķiem – atjaunot infrastruktūru un cilvēku plūsmu. Dienā parasti noejam 20–30 km līdzīgi tam, kā maršruts sadalīts pa dienu posmiem. Pa ceļam ir gan nelieli miestīņi, gan klintīs, un pats svarīgākais – dzērienu aparāti uz katra stūra. Kas tie tādi par aparātiem, varbūt jautāsi, bet Japānā ļoti populāri ir tirdzniecības automāti jeb angļiski *vending machines*, kuros par 100–180 jēnām jeb aptuveni 70 centiem var nopirkt siltu vai aukstu atspirdzinošu dzērienu: kolu, kafiju, sulu. Dažos var iegādāties pat kūkas vai ķeksus. Atcerieties: ja uz Japānu dosities tuvākajā laikā, noteikti vajadzēs skaidru naudu, un mazās monētas var iztērēt šajos aparātos.

MĀJIŅA AR ARBŪZIEM

Daba skaista, reljefs nevienmērīgs, okeāns – kopumā kaut kas neierasts, lai arī dažas vietas izskatās pēc Siguldas trepītēm un Gaujas ielejas. Tomēr tempļi ik pēc pāris kilometriem un okeāna šalkoņa liek just, ka tā ir pavisam cita zeme. Posmos, kuros nākas iet pa asfaltu vai cauri tunelī, varam tikai nopriecāties par gludi asfaltētajiem ceļiem, sakopto apkārtni, modernajiem tunelīem un ūtrajām ostiņām. Pārgājiena pirmās nedēļas beigās iznāk doties cauri pilsētīnai, lai varbūt apēstu saldzējumu un veikalā uzpildītu pārtikas krājumus. Pa ceļam aci piesaistīta mājiņa, kura no visām pusēm ietērpta un izdekorēta ar arbūziem. Nolemjam doties iekšā. Tur sagaida pēc skata mums līdzīgāka sieviete un uzreiz sāk sarunu angļu valodā ar izteiktu amerikāņu akcentu. Apsēžamies pie galdiņa, viņa uzcienā ar arbūzu nektāru. Vārds pa vārdam, un nonākam līdz stāstam par to, kā viņa šeit nokļuvusi. Īpašnice stāsta: „Esmu uzaugusi Kalifornijā, bet, kad manu māju izpostīja milzu zemestrīce, vienīgais, kas palika pāri, bija šie plastmasas šķīvji ar arbūza zīmējumu, tāpēc nolēmu, ka jāpārceļas

un Japānu – uz vietu, kur cilvēki zina, ko nozīmē dabas katastrofas un cik postošas tās ir. Atvēru šeit savu kafējnicu – kā redzat, viss ir ar arbūziem.” Tajā brīdī aizdomājās, ka man nav ne jausmas un ne mazākās iespējas to vispār nojaust un aptvert, kā ir būt dabas katastrofā. Esmu uzaugusi pie jūras, un varbūt tādēļ man īpaši patīk doties piekrastes pārgājienos un sajūt jūras spēku, bet vairāk par to nespēju iztēloties. Kafējnicā pavadām labu laiku, nogaršojam teju visus ēdienus. Virtuve diezgan eiropeiska un amerikāniska, un pēc miso zupas (no sojas pupiņu pastas – red.), jēlām zivīm, suši un fermentētām sojas pupiņām ir interesanti atkal sagražot pazīstamo. Kad izejam no kafējnicas, turpat ir viesnīca, kas 2011. gadā daļēji nopostīta. Tur ir jauni ceļi, bet galvenais – cilvēki, kuri to visu redzējuši savām acīm.

SIRĒNAS SKAŅAS

Gar piekrasti vairumā ejam pa reljefam meža takām, kurās ik pa laikam var redzēt briežus, stīrnas

Mičinoku taka
Senos laikos Tohoku apgabals Japānas ziemeļaustrumos bija pazīstams kā Mičinoku – tas nozīmē *ceļa gals*. Kā viens no attālākajiem mērķiem Tohoku ir pazīstams ar skarbjām ainavām, nepieradināto dabu, savvaļas lačiem, citiem dzīvniekiem un putniem. Jaunā Mičinoku taka savieno piekrastes ciematus, kurus skārusi 2011. gada Tohoku zemestrīce un cunami. Nolūks ir piekraisti atjaunot, vienlaikus iekļaujot dabiskas vietas un aizsargājot vietējo dzīviesveidu.

Pēc teju trim nedēļām dabā, atgriežoties Tokijā, jūtams liels kontrasts: tur valda nepārtraukta dzīvība un ikdienas rutina.

Kalifornijā kādreiz dzīvojušas amerikānietes izveidotā arbūzu kafejnica Suika pilsētīnā Nohara Taro.

Mēness aptumsumu varējām novērot 8. novembrī.

ante ar *Google Translate* palīdzību saka: tūlīt atnāks draudzene, kura runā angļiski. Pēc minūtem pieciem klāt francūziete un runā tirā angļu valodā – izrādās, dzīvo šeit jau 17 gadus. Kafējnicā ļoti labs mājas ēdiens – pasūtām tradicionālos. Starp citu, vegāni, veģetārieši, ja esat Japānā, tofu (sojas bieziens vai siers – red.) ir ļoti populārs un nereti kombinācijā ar gaļu. Viens no pirmajiem jautājumiem francūzietei Izabellai – kā viņai pietrūkst no Francijas. Tur nebija divu domu, jo, protams, siera un vīna. Pēc brīža vietējie saka, lai vēl neadaudz uzkavējamies, jo tūlīņ atbrauks viena no Mičinoku takas darbiniecēm, kura ļoti vēlas mūs satikt. Tā vakars paiet sarunās par dabu un ceļošanu, to beidzam ar japāņu saunu un vannu, kas šeit izmaksā vien pāris eiro. Pārgājiena finišs ir pilsētā Keusenamma. 20 dienās esam mērojuši teju 500 km, uzkāpām vairāk nekā 10 000 metru, izgaršojām japāņu ēdienus, iemācījāmies

JAPĀŅU SAUNA UN VANNA

Jau esot pārgājiena otrajā pusē, kādu vakaru pavisam nejausi nonākam pie pašiem takas veidotājiem. Ieejam kafējnicā, kur ofici-

lietot viņu galda piederumus, izkarsējamies vannās un pirtīs (*onsen*) un satikām vietējos. Atmiņas iemūžinām fotogrāfijās, lai vienmēr ir prieks un gandarījums paskatīties uz paveikto.

TOKIJAS UN DABAS KONTRASTS

Dienu pirms lidojuma vēl pavadām Tokijā, un pēc trijām nedēļām dabā tas ir iespaidīgs kontrasts. Milzīgi debesskrāpji, pazemes stāvos izbūvēti tunelī, veikali, kafējnicas, metro līnijas, nebeidzami garas ielas, satiksme un cilvēku plūsma. Šibrīza Anna saka paldies, kas ir tāda iespēja ceļot, dzīvot telti un par to pastāstīt jums. Japāna ir unikāla vieta ar daudzveidīgu dabu – kalniem, klintīm, upēm, ezeriem un savvaļas iemītniekiem –, bet īpaši stipra ar cilvēkiem, viņu spēju adaptēties, ievērot noteikumus un saglabāt kultūras tradīcijas. Un tomēr 15 stundu lidojums ne tikai maina ģeogrāfisko novietojumu, bet arī lieliski parāda kultūrtelpas un tradīciju atšķirību.

Ķimales muiža lēnām atgūst spožmi

„Ēkai ir atjaunots jumts, ielikti logi, izremontētas vairākas istabiņas, un vasarā uzņēmām pirmos viesus,” Padures pagastā izrādot Ķimales muižu, stāsta tās saimniece Inese Andersone. Viņa kopā ar vīru Kimu Pētersonu to iegādājusies pirms gadiem diviem.

Muižas īpašnieki ir no Jūrmalas, bet darbs abiem galvaspilsētā. I. Andersone ir deputāte Rīgas domē, bet K. Pētersons darbojas ēku un dzīvokļu atjaunošanā. Muižu iegādājusies ar nolūku sev ierīkot vasaras māju, bet tūristiem – naktsmītni.

VISS SĀCIES AR KEMPERI

Kims ir no Stokholmas Zviedrijā, bet Latvijā dzīvo jau 18 gadu. Pirmos desmit ar kolēģiem birojā runājis angliiski, jo latviešu valodu neesot viegli apgūt. Taču vietējie remonta meistari angļu valodu īsti nesaprotot, tāpēc viņš sācis runāt latviski un dara to vairāk nekā astoņus gadus.

Viss sācies ar dzīvi kemperī. „Tā ceļojām kādus divus gadus. Dēlam Aleksim toreiz bija divi mēneši, bet viņam taču vienalga, kur apmaina pamperus. Mazajam galvenais ir sajūst vecāku gādību. Tad bijām Spānijā un Portugālē,” stāsta I. Andersone.

Kovida laikā braukājuši pa Latviju. Piestājuši pie Mežotnes pils un Mazmežotnes muižas. Inese sākusi meklēt, vai Latvijā muižas tiek arī pārdotas. „Ieguglēju, un parādījās raksts, kurā muižu aiz Daugavpils, pie Baltkrievijas robežas, varēja iegādāties par 27 tūkstošiem eiro. Tā bija visai sliktā stāvoklī. Taču tālāk bija norādītas citas, un mums iepatīkās Ķimales muiža. Tā bija lētāka nekā draudzenes dzīvoklis

Jaunais gads sagaidīts! Ķimales muižas īpašnieki Inese Andersone un Kims Pētersons, dēls Aleksis un meita Ronja.

Rīgas centrā.”

Par Ķimali viņi neko nebija dzirdējuši, bet vieta pēc apskates iepatikusies, un muižas iegāde esot abu pienesums tam, lai Latvijā būtu saglabāta vēl viena sena, kultūrvēsturiska ēka.

DARĀMĀ DAUDZ

Vairākus gadus ēka stāvējusi tukša. Inese un Kims neslēpj, ka darāmā daudz, un viņi šeit pava-

da gandrīz katru nedēļas nogali. „Muiža nav kultūras piemineklis, bet tāds ir parks piecos hektāros. Simtgadīgajos kokos ir vērtība. Parku izkopām, jo bija ļoti aizaudzis ar briksņiem: zāgējām krūmus, plāvām zāli, vācām atkritumus. Vienā pusē iestādījām tūjas, bet par to dabūjām maksāt sodu – desmit eiro. Izrakām divus dīķus, ierīkojam vairākas atpūtas vietas,” stāsta I. Andersone.

Nolūks ir tāds, lai muiža ar laiku spēj sevi uzturēt. „Tagad mēs to kā puzzle pa gabaliņiem liekam kopā. Mūsu mērķis nav viesmīlības bizness. Tomēr vēlamies, lai tūristi te rastu naktsmājas, notiktu saviesīgi pasākumi, piemēram, kāzas,” skaidro saimniece.

Īpašnieki daudz dara paši, bet palīgā nāk arī vietējie uzņēmumi un meistari: „Viens kādu laiku muižā dzīvoja. Palīdz arī pagasta

jaunieši – parkā grābj lapas, telpās kasa nost veco krāsu un dara citus darbiņus. Noņemot grīdu, atklājās parkets.”

Kad sākuši muižā darboties, iepazinusi vietējos. Daudzi agrākās Padures pamatskolas iemītnieki – virtuves strādnieki, tehniskie darbinieki, skolotāji un audzēkņi – nākuši ēku apskatīt un dalījušies atmiņās. Gan Inesei, gan Kimam muižā patīk, bet pavisam pārcelties viņi nevarētu, jo vajadzīga arī pilsētas dzīve.

PIRMAIS PĀRBAUDĪJUMS IZTURĒTS

Šovasar muižā uzņemts 220 cilvēku, vienā reizē – ap 20. „Nākamvasar varēsim jau ap 30, jo līdz tam laikam izremontēsim vēl pāris istabu. Pirmā nedēļas nogale bija pārbaudījums, jo īsti nezinājām, kas nakšņotājiem nepieciešams,” atceras Inese. „Es vairāk runāju ar tūristiem, Kims bija atbildīgs par saimnieciskajiem darbiem, mainīja arī gultasveļu. Nebijām vēl iegādājusies daudzus komplektus, tāpēc jāpaspēj izmazgāt un laukā izžāvēt, jo veļas žāvētāju iegādājāties vēlāk.”

Vasarā noticis pirmais pasākums – stāstniekiem no Zviedrijas un Igaunijas bijušās vairākas darbnīcas, koncerts. Otrajā pasākumā pirms Ziemassvētkiem folkloriste Ina Celitāne kopā ar bērniem stāstījusi pasakas, dziedāji padurniece Rūta Ķergalve.

ATRĀSANĀS VIETA UN RAKSTUROJUMS

Briksņnieku omiņa Ķihlīgas norādā Padures pagastā. 1912. gadā, remonā platība – 875 ha.

No vēstures

Ķimales muižas bijusī kungu māja jeb pils atrodas 10 km no Kuldīgas. Tā celta 18. gadsimtā, 1814. gadā piederējusi fon Zakenu dzimtai, vēlāk bijuši citi īpašnieki. No 1929. līdz 2010. gadam te darbojās Padures pamatskola, kurā mācījies arī dzejnieks Māris Čaklais. 2011. gadā pašvaldības izsolē muižu un 9 ha zemes par 80 900 latiem ieguva bijušais Latvijas dzelzceļa ritošā sastāva servisa valdes priekšsēdis Aivars Muravskis, kurš ēku nekopa un 2019. gadā izlika pārdošanā. 2020. gada maijā muižu iegādājās Inese Andersone, lai ierīkotu vasaras atpūtas vietu un viesnīcu. Muižas parks ir vietējas nozīmes kultūrvēstures piemineklis.

Telpa pirms remonta.

Noņemot iekārtos griestus, atklājušies zīmējumi. Lai tos atīrītu, naudu piešķir Valsts kultūrkapitāla fonds. Darbs vēl turpinās.

Viena no pēdējām atjaunotajām telpām ir bibliotēka. Saimniece aicina, ciemos braucot, vest grāmatas. Jautāta, vai nebaudās, ka atvedīs par daudz, Inese atbild: „Muižā vietas pietiek, un grāmatas piešķir atmosfēru.”

Krāsns – viena no kultūrvēsturiskajām vērtībām Ķimales muižā.

Istaba viesiem pēc remonta.

„Lai demokrātijas principi darbotos, tie jākustina – par tiem jārunā, tie jāatgādina, un tie jāizmanto,” uzsver jaunās mācību programmas Demokrātijas akadēmija vadītāja Anita Selicka.

Mācīties un iedegt gaismu demokrātijai

Jaungadā daudzi izvirza sev apņemšanos. Bieži tas ir kas privāts vai ar darbu saistīts, bet mēdz būt arī tādas apņemšanās, kurās uz pasauli paskatāmies plašāk, domājot ne tikai par savu un tuvinieku dzīves uzlabošanu, bet arī par apkārtni, pašvaldību, valsti vai pat vēl tālāk. No janvāra līdz jūnijam Latvijā darbosies *Demokrātijas akadēmija* – mācību programma, kas cer uzlabot prasmes un zināšanas par pilsonisko sabiedrību, veicināt sadarbību un iesaisti demokrātiskos procesos. Dalība mācībās ļaus augt individuāli un palīdzēs dot savu ieguldījumu sabiedrības attīstībā. Uz sarunu aicinājam *Demokrātijas akadēmijas* vadītāju, Latvijas Lauku foruma izpilddirektori ANITU SELICKU.

Demokrātijas akadēmijai var pieteikties līdz 8. janvārim.

Plašāka informācija:
www.kurzemesnvo.lv.
Mācības ir bez maksas.

Kas ir Demokrātijas akadēmija, un kāpēc tā vajadzīga?

Tā ir mācību programma, kas radīta, lai stiprinātu iedzīvotāju zināšanas un prasmes. Mēs katrs esam svarīgs un Latviju veidojam, darot kopā. Mums jāstiprina pilsoniskā kompetence, jāakcentē līdzdalība un iesaiste un līdz ar to arī iedzīvotāju ietekme.

„Mums vajadzīgi gaismas nesēji. Gaisma ceļo ar milzīgu ātrumu, un demokrātijas gaismā šajā laikā īpaši svarīga, lai pamanītu tos, kuriem vajadzīgs atbalsts, lai viens otru spēcīnātu.”

Tas ir ilgi lolots sapnis, pie kura darbu sākām jau 2018. gadā kopā ar vēl piecām nevalstiskajām organizācijām (NVO): Latvijas Pilsonisko aliansi, Kurzemes NVO centru un reģionālajiem centriem Zemgalē, Vidzemē un Latgalē. Jau tad, analizējot datus, identificējām, ka mācības par demokrātijas praksi ir nepieciešamas. Un beidzot mums ir iespēja šo programmu īstenot.

Demokrātijai daudziem asociējamas ar valsts pārvaldes formu, ar politiku. Kas ar to domāts šo mācību kontekstā?

Demokrātijai ir process, kā mēs valsti dzīvojam. Ja salīdzinām ar sēņošanu, tad jābūt zināšanām gan par mežu, gan sēnēm. Mums jāzina, kā sēni pareizi nogriezt. Jābūt gan prasmēm, gan zināšanām, gan ilgtspējīgai un saudzīgai attieksmei pret vidi. Tieši tāpat notiek demokrātijā, tikai vēl

daudz sarežģītāk. Ar demokrātijas katru dienu veidojam valsti, pieņemot lēmumus, iesaistoties procesos. Tā varam saglabāt neatkarīgu Latviju un veidot to tādu, kas atbilst mūsu vajadzībām un vēlamajai attīstībai. Līdz ar to iesaiste, līdzdalība dažādos veidos neatkarīgi no profesijas un dzīvesvietas ir svarīga – ne tikai publiskajā pārvaldē, ne tikai Rīgā, bet arī visā Latvijā, arī katrā mazā viensētā demokrātijai ir jūtama.

Vai varat minēt piemēru mazajām vietām, kurās demokrātijai nes labumu?

Strādājot Latvijas Lauku forumā, redzu unikālus piemērus, kur lauku ciemi radījuši būtisku ietekmi. Ļoti spilgti izskanējušas Sēlijas kopienas, kur 39 mazos ciemos cilvēki apvienojušies un atraduši savu identitāti. Viņi sapratuši savas vajadzības – sanākuši kopā un izstrādā kopīgu attīstības virzienu. Vēl piemērs: svētku laikā vajadzēja izrotāt egles, un tika rasti varianti. Vienā iesaistīta pagasta pārvalde un novada vadība, citā – vietējie uzņēmēji ziedo rotājumus vai iesaistās citas privātpersonas.

Labs piemērs ir parakstu vākšanas iniciatīva *Mana balss*, kas ir šīgada veiksmes stāsts kažokzvēru audzēšanas aizliegumam. Tas bija ilgstošs process, kas apstiprināja cilvēku iesaistes spēku.

Kāpēc vienā vietā cilvēki aktīvizējas, bet citur gaida palīdzību no ārpuses, no augšas, tikai ne no sevis paša?

Lilita Seimuskāne, viena no mācību satura veidotājām, šo tēmu ir pētījusi, un rezultāti aplicina, ka dzīvesvieta, profesija un ģimenes stāvoklis nav notei-

cošais tam, cik aktīvs cilvēks ir. Neliela saistība tam ir ar izglītības līmeni, bet visvairāk – ar visas sabiedrības neuzticēšanos. Tikai puse cilvēku uzticas pašvaldībai, un tas man neliekas pietiekami, jo pašvaldība ir vieta, kur vērsties un izteikties, kas jāuzlabo. Vēl mazāk uzticas valdībai – piektā daļa, partijām pat desmitā daļa iedzīvotāju. Bet vēl būtiskāka ir uzticēšanās pašiem sev un līdzcilvēkiem. Pēc analogijas: ja neticam, ka varam mežā to sēni atrast, tad ir maza motivācija vispār sākt to darīt.

Lai procesus ietekmētu, ir jāiegūst un jāpildinveido zināšanas par to, kā tie notiek, kādos veidos var iesaistīties un kā to darījuši citi. To mācāmies praktizējot, piemēram, zeķes papēdi adot atkārtoti, iznāks aizvien labāk. Ja zināšanu un prasmju nav, grūti sākt un darīt, jo nav pārliecības un ticības.

„Lai reģionu iedzīvotāju balsis būtu sadzirdētas vēl spēcīgāk.”

Vienam ir grūtāk kaut ko darīt. Sanākot kopā, ir vieglāk. Sēlijā bijuši motivatori un līderi, kas sanāksanu kopā ir veicinājuši.

Ko cilvēki varēs iemācīties?

Būs četri mācību moduļi. Pirmais – par to, kas vispār ir demokrātijai un kāda tā bija pirms vairāk nekā 30 gadiem, kad veidojās Latvijas neatkarība. Kāda bija vīzija par pilsonisku sabiedrību, kādi bija sapņi un soļi, nonākot līdz 2023. gadam. Kāds ir likumiskais ietvars, kādi politikas dokumenti rada to satvaru, kurā iedzīvotāji iesaistās.

Otrajā modulī būs detalizēti par

pilsoniskās sabiedrības īstenošanu – par to, kā dažādus procesus var ietekmēt praktiski. Tie būs konkrēti mehānismi, daudzi labās prakses piemēri. Trešais modulis pievērsīsies individuālajam līmenim – ko mēs katrs varam darīt, kāda kompetence jāattīsta, lai iesaistītos. Ceturtajā modulī pievērsīsimies nākotnei, domājot arī par digitalizāciju, par prasmēm, kas būs nepieciešamas, jo pasaule mainās. Par mākslīgo intelektu – pēdējo mēnešu laikā virtuālie čati* kļuvuši aktuāli.

„Ja zināšanu un prasmju nav, grūti sākt un darīt, jo nav pārliecības un ticības.”

Sprīdīsim, ko tas nozīmē demokrātijai un Latvijai: vai tas ir drauds vai iespēja.

Ir būtiski, kāpēc sakām, ka tās būs mācības, nevis daudzi semināri: starp lielajām mācībām Rīgā, kur tiks apgūti pamatprincipi un teorija, būs praktiskas nodarbības katrā reģionā. Tikš apskatīts, ko tas nozīmē man, kā un ko es varu ietekmēt, ko nevaru. Ļoti praktiskas darbnīcas, sarunas ar citiem, kuri mācīsies. Tā, lai pēc piecu mēnešu mācībām varam teikt, ka gan teoriju, gan praksi esam apguvuši, izzinājuši, iedarbinājuši un par Latviju kā demokrātisku valsti jau zinām daudz vairāk.

Kam mācības būtu īpaši noderīgas?

Pirmkārt, jauniejiem līderiem – ne vecuma ziņā, bet tiem, kuri nonākuši jaunā vietā, jaunā dzīves situācijā, kuri ir enerģijas pilni, grib darboties un vēltīt tam laiku. Ieguvums būs rīku kopa, ar ko demokrātijai veicināt vieglāk, izlaižot kāpšanu uz dažiem grābekļiem. Otrkārt, tiem, kuri kādā biedrībā un nodibinājumā jau darbojas. Treškārt, ikkatram, kurš strādā pašvaldību iestādēs vai domē, tajā skaitā domes priekšsēdētājam un izpilddirektoram, lai starp šiem sektoriem veidotos sadarbība. Bet vispār ikkatram, kuram, uzzinot par

Demokrātijas akadēmiju, radusies interese, vēlme un ir motivācija, jo mācības prasīs vēltīt laiku. Tā varētu būt laba Jaungada apņemšanās.

Vai jums pašai ir kāda apņemšanās, domājot par demokrātijas un līdzdalību?

Jā! Ļoti gribētos, lai mums izdotos veidot spēcīgu dialogu ar jauno valdību un pašvaldībām, rast jaunu struktūru, kā diskutēt par novadu un lauku attīstību. Patiešām – cilvēks, viņa dzīves kvalitāte ir mūsu prioritāte neatkarīgi no tā, kur Latvijā viņš dzīvo. Gribētos, lai labā dialogā mēs saprastu, kā iekļaut iedzīvotāju vajadzības. Mana apņemšanās – jauno gadu sākt ar vēstulēm ministriem, kurās rosināt uz dialogu un skatīties uz šo jautājumu kā uz horizontālu prioritāti, lai reģionu iedzīvotāju balsis būtu sadzirdētas vēl spēcīgāk.

Skeptiķis varētu jautāt, kāpēc tagad jārunā par demokrātijas, jo, iespējams, jārisina sāpīgāki jautājumi: inflācija, pandēmijas sekas, karš Ukrainā un citi.

Neesmu naiva. Jā, dažiem šis ir laiks, kad jāpūpējas par sevi un ģimeni – jāstrādā, lai vieglāka būtu ikdiena un būtu iespējama rītdiena.

„Vienam grūtāk kaut ko darīt. Sanākot kopā, ir vieglāk.”

Bet vienlaikus, kā sakām savā informācijas kampaņā: „Iedez gaismu demokrātijai, jo gaismu redz arī no attāluma!” Lai palīdzētu pašiem sev un citiem, katram, kurš spēj, ir jāiesaistās, lai iedegtu gaismu. Mums katram ir gaismas cilvēki, kuri iedvesmo un palīdz. Mums vajadzīgi gaismas nesēji. Gaisma ceļo ar milzīgu ātrumu, un demokrātijas gaismā šajā laikā ir īpaši svarīga, lai pamanītu tos, kuriem vajadzīgs atbalsts, lai viens otru spēcīnātu.

* Sarunas; sarunu vietnes, kanāli u.c.

**Maija Jankovska,
Kristīne Jonova
Anitas Selickas arhīva foto**

Rakstīt dziesmas ir pats aizraujošākais

MARTA GRIGALE ar skatuves vārdu Marta novembrī izdeva savu otro albumu *Dabas parādība*. Viņa ir rīdziniece, taču bieži sastopama Kuldīgā, jo šeit dzīvo vīra Kaspara vecāki. Vairākas reizes viņa te uzstājusies kafejnīcā *Dārza terases*. Jautājām, kāda ir atslēga uz panākumiem mūzikā un kā saņemties izdot pirmo dziesmu.

Marta ir dziedātāja un dziesmu autore, kopš 2014. gada radio *Pieci.lv* ētera personība. Pēc izglītības – muzikālā teātra aktrise, bakalaura grādu ieguvusi Londonas Mūzikas koledža. Beigusi Rīgas Franču liceju un Rīgas Doma kora skolu.

Rīdziniece ar skatuves vārdu Marta dziedājusi arī Kuldīgas kafejnīcā *Dārza terases*. Mūsu pilsētu viņa iecienījusi, jo brauc ciemos pie vīra, bundzinieka Kaspara Grigaļa vecākiem.

Martai viena no mīļākajām dziesmām ir kopdarbs ar Intaru Busuli – *Pasaule pagaidīs*, kas skanēja Bauskas mūzikas festivālā *Taste*.

Dziedātāja Marta Grigale savu pirmo dziesmu *Ziemassvētku valsis* izdevusi 2015. gadā, ar otro dziesmu *Choices* iekļuvusi 2016. gada *Supernovas* pusfinālā, kur guvusi lielāku atpazīstamību.

Kad sāki ar mūziku aizrauties?

Es neatceros laiku, kad mūzika nebūtu mani interesējusi. Šķiet, ka interese piedzima kopā ar mani, jo tā bijis vienmēr. Man ir košas un priecīgas atmiņas no koncertiem pavisam agrā vecumā, kad bija vien četri pieci gadi. Dziedāju bērnu ansambli *Palāsītes*, piedalījies konkursos. Atceros pucēšanas, skatuves dūmus un patīkamu kņudoņu vēderā no prieka, ko tas deva. Dažreiz, protams, arī kautrējos, bet vienmēr saņēmos un tiku tam pāri.

Kā izlēmi ar to nodarboties profesionāli?

Pat nezinu, vai kādā brīdī šādu lēmumu esmu pieņēmusi. Mans skatuves ceļš ir bijis ārkārtīgi likumains un neviennozīmīgs. Vienu brīdī šķita, ka tas ievirzīsies teātra lauciņā, bet tad sāku rakstīt dziesmas, un pašai par lielu pārsteigumu tas bija un joprojām ir aizraujošākais un fantastiskākais, ko jebkad esmu mēģinājusi darīt. Vienkārši turpinu to darīt, brīnīties un novērtējot to, ka katru dienu mana mūzika sastop par kādu klausītāju vairāk.

Kur esi uzstājusies, un kur patiecas vislabāk?

Gan lielos festivālos, gan pavisam mazos un intīmos koncertos, arī televīzijas šovos, izrādēs. Katru reizi uztveru kā lielisku iespēju, no katras cenšos kaut ko mācīties. Šovasar bija vairāki ļoti forši koncerti, piemēram, Rīgas svētkos

dziedāju Vecrīgā – mazā ieliņā uz nelielā Arhitektu nama balkona. Tāpat biju absolūtā sajūsmā par iespēju uzstāties kopā ar Intaru Busuli Bauskas festivālā *Taste*, tūkstošiem cilvēku priekšā izpildot mūsu duetu *Pasaule pagaidīs*.

Cik dziesmu esi sarakstījusi?

Precīza skaitļa nav, bet izdotas ir vairāk nekā 30, tāpat sarakstīts noteikti vairāk nekā 100. Visas idejas gan netiek pabeigtas. Man ir daudz iesāktu, kuras nav izdevies novest līdz galam, vai arī esmu uzskatījusi, ka nav vērts tās atīstīt.

„Sākums ir vismulsinošākais: grūti saprast, no kura gala ķerties klāt. Ikvienam, kurš vēlas nodarboties ar mūziku, iesaku izmantot sociālos tīklus.”

Par ko ir jaunākais albums?

Novembrī izdevu otro studijas albumu *Dabas parādība*. Tas savā ziņā ir turpinājums pirmajam *Lietas, kas notiek manā galvā*, jo arī stāsta par mani pašu. Tajā ir vieta gan dejām, gan asarām, bet galvenais – to caurstrāvo patiesība un patiesa mīlestība pret to, ko daru.

Cik grūti ir jaunam, vēl nezināmam mūziķim izdot pirmo

dziesmu un sākt karjeru?

Interesanti, ka mana pirmā dziesma bija *Ziemassvētku valsis*. Paldies vīram, bundziniekam Kasparam Grigalim par pamudinājumu un iedrošinājumu! Sākums ir vismulsinošākais: grūti saprast, no kura gala ķerties klāt. Ikvienam, kurš vēlas nodarboties ar mūziku, iesaku izmantot sociālos tīklus – tajos ir viegli atrast un uzrunāt cilvēkus no mūzikas industrijas, īpaši Latvijā.

Par ko ir tavas dziesmas? Kā tās pie tevis atnāk?

Man šķiet, ka es par dziesmām biežāk domāju nekā nedomāju. Eju pa ielu – domāju, guļu – tik un tā domāju! (Smejas.) Vienmēr ir iesāktas idejas, vienmēr kaut ko štukoju. Man negribas gaidīt iedvesmu – varbūt tā ar mani ir visu laiku. Dzīve ir tik šausmīgi interesanta, ka par ideju trūkumu es nekādi nevaru sūdzēties! Dažreiz, rakstot dziesmas, ceļoju laikā un izeju vēlreiz cauri tam, kā esmu juties kādās attiecībās vai situācijās. Bet dažreiz dziesmas rodas par situāciju šeit un tagad. Piemēram, *Filmu, ko negribu redzēt* sarakstīju tad, kad tikko bija sācies Krievijas iebrukums Ukrainā. Tā bija kā terapija, kā lūgšana, kā vienīgais, ko spēju tajā brīdī izdarīt. Man to šausmu sajūtu vienkārši vajadzēja no sevis izrakstīt ārā.

Kura dziesma pašai ir emocionāli tuvāka?

Visas, jo visas ir patiesas un visas

ir par mani, bet vistuvākās noteikti ir tās, kas man saistās ar konkrētiem cilvēkiem. No jaunā albuma tā varētu būt dziesma *Jāņtārpiņi*, kas veltīta tētim.

Pašlaik popularizēju jauno albumu, gatavojos arī solokontertam 11. aprīlī fon Stricka villā Rīgā. Bet vienmēr kaut ko rakstu, arī šobrīd. Melodijas parasti nāk vieglāk – atnāk, pielīp un nelaiž vaļā. Teksti prasa vairāk laika. Tās ir kā krustvārdu mīklas, kā rēbusi, kas jāatrisina, bet es daru to ar lielu aizrautību.

Vai ir kādi skatuves mākslinieki, no kuriem iedvesmojies?

O, jā, es daudz klausos un iedvesmojos no citiem! Īpaši mani aizrauj sievietes, kuras dziesmas raksta pašas un kurām ir savs izteikts skanējums un pasaules redzējums. Pēdējā laikā daudz klausos Teilores Sviftas jauno albumu *Midnights*, esmu absolūtā sajūsmā par Ešu (*Ashe*, amerikāņu dziedātāju, dziesmu autori – red.), bet nesen manā visvairāk atskanoto dziesmu topā iekļuvusi arī britu uzlecošā zvaigzne Hollija Hamberstouna.

Ar kuriem mūziķiem jau esi sadarbojusies un ar kuriem gribētu?

Man izveidojusies brīnišķīga ilgtermiņa sadarbība ar diviem producentiem – DJ Rudd (Rūdolfu Budzi) un JJ Lush (Jāni Jačmenkinu). Varu teikt tikai to labāko arī par Kashuku, un esmu ārkārtīgi priecīga par visiem kopdarbiem,

kādi bijuši ar citiem dziedātājiem: ar Intaru Busuli, Patrīšu, Raum. Vēl ir pāris mūziķu, ar kuriem ceru sadarboties, bet pagaidām lai tas paliek noslēpumā.

Kādas rakstura iezīmes mūzikā vajadzīgas?

Mūziķi ir dažādi, un katram raksturā ir kāds elements, kas nāk par labu, bet man tā ir neatlaidība. Ja ieņemu kaut ko galvā, tad iešu un darīšu, neskatoties ne uz ko. Bijuši daudzi momenti, kuros no šīs spēles es būtu varējusi izkrist vai izstāties, bet esmu pārāk neatlaidīga, lai padotos.

Kur sevi redzi pēc desmit gadiem?

Mani biedē domas par tik tālu nākotni, bet ceru, ka būs laime turpināt darīt to, ko jau daru, tikai labāk, tālāk, plašāk. Ceru, ka būšu uzrakstījusi dziesmas, kas uzrunās klausītājus un atnesīs gandarījumu arī man pašai. Ceru uz daudziem foršiem koncertiem. Pat nespēju iztēloties, kur un kas es būšu pēc desmit gadiem, jo pirms desmit gadiem pavisam noteikti nebūtu iztēlojusies sevi tur, kur esmu tagad.

Ko tu ieteiktu jaunajiem, kuri par savām dziesmām vēl domā?

Uzrakstīt vismaz desmit un tad izvēlēties labāko, nevis par katru cenu censties izdot pirmo sarakstīto. Ar laiku tās kļūs labākas, un jūs priecāsieties, ka mazliet nogaidījāt un ļāvāt sev augt.

Amanda Gustovska
Martas Grigales arhīva foto

PĀRDOD

VW GOLF 3, 1996. gads, TA līdz 10.10.2023., melnā krāsā, sliekšņi mainīti, braucama. Tālr. 26178646.

JAUNBŪVI Talsos (190 m²), zemi (1000 m²), telpas nav izbūvētas, cena: 50 000 EUR. Iespējama maiņa pret mežu vai zemi. Tālr. 26129919.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**. Ilgi deg, mazs pelnu atlikums, 336 EUR par paleti. Tālr. 20331463.

SIA **AJG plus** pārdod sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU**. Tālr. 25971768.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Šīgada **AUZAS** (0,25 EUR/kg). Tālr. 26648839.

Pārtikas **KARTUPEĻUS** *Vineta*. Tālr. 28795464.

PĒRK

Vienistabas **DZĪVOKLI**. Izskatīšu visus variantus. Tālr. 22447206.

Meža, lauksaimniecības **ZEMI**. Tālr. 29386009.

AUGOŠUS KOKUS mežā (cirsmas) paši zāģējam, izvedam. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20219102.

Vietējais uzņēmums pērk **LIELAS MEŽA PLATĪBAS**: izcirtumus, jaunaudzies un briestaudzes. Augstākās cenas! Tālr. 25731315.

Izcirstus **MEŽUS** (3000 EUR/ha), cirsmas, lauksaimniecības zemi. Tālr. 28282021.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

SIA **Valinda** pērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Autokapsēta pērk un noraksta **NOLIETOTAS AUTOMAŠĪNAS** līdz 3,5 tonnām. Samaksa tūlītēja. Tālr. 27347347

MOTOCIKLU (koka) *Iž-350, Iž-49, M1A* vai arī šo motociklu detaļas. Vecu PSRS laika **TEHNISKO PASI** motocikliem: *Iž-350, Iž-49, M1A, M-72, K-750, K-650, Zundapp, DKW, NSU*. Tālr. 26288988.

GRĀMATAS par latviešu tautas tēpiem un aušanu. Interesē arī **SAKTAS**. Tālr. 26277335.

JAUNUMS!

REĢISTRĒJIES MĀJASLAPĀ WWW.KURZEMNIEKS.LV
UN IEVIETO TUR SLUDINĀJUMU **BEZ MAKSAS**.

DAŽĀDI

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 60 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tālr. 25731315.

TELPU REMONTS, siltināšana, elektrība, santehnika, jumta darbi, materiālu piegāde. Tālr. 26220256.

MEKLĒ DARBU

Mājokļa **REMONTS**, koka karkasa ēku **CELTNIECĪBA**. Tālr. 20633660.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības. PĒRK zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293

LĪDZJŪTĪBAS

*Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs.
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.*
/N.Dzirkale./
Līdzjūtība Sandim, Uldim un Tomam Peskoviem, no tuva un mīla cilvēka atvadoties.
SIA *Kuldīgas siltumtīkli* kolektīvs

*Vien paliek atmiņās
Un tava mūža stāsts.*
/J.Rūsiņš./

Skumjās paziņojam,
ka mūžībā aizgājis
JĀNIS LAGZDIŅŠ
(13.09.1944.–30.12.2022.).
Atvadīšanās ceturtdien,
5. janvārī, 12.00
no Aizputes ielas kapličas.
Piederģie

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!*
Tālrunis 63324881.

REPORTĀŽA

Decembrī visa kā gana: kritienu, smieklu un skaistu skatu

Kuldīgas ielās sastaptajiem vaicājām, cik reižu šoziem jau krituši un ko tādā brīdī domā. Kādus apavus izvēlas, kā sevi sargā?

Šo laiku izbauda

Kuldīdzniecīei **Lienei Uplejai** bija jāizrok mašīna Pilsētas laukumā no sasnigušā sniega. Ceļi nav bijuši tik slideni, lai radītu avārijas situācijas. Lienei ziema vienmēr patikusī: „Par sniegu priecājos. Tas jāizbauda, kamēr ir! Vienīgais mīnuss – ielas citreiz nav pienācīgi iztīrītas, taču to var pieciest.” Apavus izvēlas pēc laika apstākļiem: „Galvenais, lai ir ērti un kājas sausas. Valkāju samērā vienkāršus apavus. Tie ir no ādas, mitrumu atgrūdoši, ar siltinājumu.”

Mašīna ledus kārtā

Pa ielu nācās iet ļoti prātīgi, arī automašīna vienubrīd bija ledus kārtā, un diezgan ilgu laiku nācās noņemties, lai to nokasītu. Citādi nekādi!”

Kritušas vairākas reizes

Skolnieces **Kristīne Tālija Sproģe** un **Dana Avdjukeviča** šoziem kritušas vairākkārt. Slidenākās vietas bijušas pie viesnīcas *Metropole* un veikala *Rimi* ieejām. Stāsta Kristīne: „Kad visas ielas bija apledojušas, iet bija ļoti grūti. Pie *Metropoles* paslīdēju pat vairākas reizes! Ko krītot domāju? Jūtu lielu kaunu. Skatos apkārt un domāju, vai neviens to neredzēja. Vēl pārņem nelielas bailes, vai nesaplēstīšu telefonu.” Meitenes atzīst, ka paslīdējušas droši vien tādēļ, ka nav bijuši piemēroti apavi: „Mammai mājās ir zābaki ar radzēm, kas pret kritieniem pasargā. Man tādi nav. Nesmu arī redzējusi, kur tādus Kuldīgā varētu nopirkt.”

Līdzī tiek ņemti pelni

Pensionāre **Aija Ozoliņa** dzīvo piecus kilometrus no Turlavas: „Dzīvoju privātmājā, mums ir traktors, tāpēc ar sniega tīrīšanu problēmu nav. Sniegs

bija sasniedzis līdz pat ceļgaliem. Ejot ārā, velku garos gumijas zābakus ar siltinājumu. Ar tiem var staigāt arī pa ledu. Todien, kad visi ceļi apledoja un bija oranžais brīdinājums, ejot ņēmu līdzī pelnus un pabēru uz ceļa. Kritusi šoziem neesmu.”

Bargākās ziemas bijušas tad, kad Aija gājusi skolā: „Puteņi tik lieli, ka mēnesi nevarēja redzēt! Sals arī pamatīgs: –25 grādi un pat pāri, bet visi tik un tā gājām uz skolu, nekā sliktas nenotika.”

Pagalmos jābūt uzmanīgiem

Kārlis Tauračs ar meitiņu Trīnīti uz **Kuldīgu** atbraukuši ciemos no **Baldones** un manījuši, ka te apledojuši daudzi pagalmi – Trīnīte nokritusi vairākas reizes. **Baldonē** laukos slidēni esot visi ceļi, pārāk bieži arī tie netiekot tīrīti. „Mums tik traki kā pie jums nesnīga. Bija vien kādi 20 centimetri. Ir gadījies nokrist, un tad domāju, kā lai sevi savāc, lai pārāk nesasītos. Tajā brīdī šķiet, ka gar acīm pazib visa dzīve, un prātā iestājas liela pauze. Kauns gan krītot man nav – kad to dalīja, nebiju mājās,” joko Kārlis.

Vienā līmenī ar žogu

Skolotāja **Maija Ļeļa** stāsta: „Slidīgākais posms ir pie Kalna ielas pretī augst-

skolai. Tur varēja slidot! Esmu arī paspējusi nokrist. Tas notika pie mājas Laidos, tikko uzsnīga sniedzīņš. Domāju: „Galvenais ir nesalauzt astes kaulu!” Par brillēm nebaudos, jo tās man izturīgas – piedzīvojušas ne to vien.” Tikpat bargas ziemas bijušas pirms kāda laika: „Skati gan šoziem ļoti skaisti! Kad vēl būtu bijis tik skaisti, to gan neatceros.” Mājās piedzīvots arī kāds atgadījums: „Kopš mums ir suņuks, esam uzvilkuši žogu. Līdz šim suns vēl pāri nebija lēcis, taču šoziem pārlēca, jo sniega kalns tikpat augsts, cik žogs.”

Cietušo slimnīcā daudz
Mērnieks **Egils Tūbelis** uzskata, ka slidenākie ceļi ir laukos: „Profesijas dēļ daudz iznāk braukt. Laukos ceļi ļoti slidēni, jo netiek pienācīgi tīrīti. Ne laimes gadījumi, par laimi, nav notikuši, taču dienā, kad putināja, visvairāk iznāca braukt pa Ventspils šoseju – tur ceļš vietām ļoti pieputināts.” Liepājā sniega kārtā bijusi uz pusi mazāka, bet bijis slidens: „Liepājas slimnīcā daudzi bija ar traumām, kas iegūtas krītot.”

Amanda Gustovska
Lauras Vilertes foto

FOTOREPORTĀŽA

Mirkļis pirms...

Kāds noskaņojums Kuldīgā ir pirms tam, kad pulkstenis nosit divpadsmit, to Kurzemnieks devās noskaidrot 31. decembra vakarā.

Satiksmes uzraudzības rotas inspektorēm Intai Bilānei un Signei Agnesei Bumbierei maiņa sākusies astoņos vakarā. Viņas satiekam pēc 22.00, un abas secina, ka autovadītāji ir mierīgi un klusi, satiksme nav liela. Pēc pieredzes – Kuldīgā svētki tiekot aizvadīti mierīgi. Inspektorēm braucēji jāpārbauda ne tikai pilsētā, bet jādodas reidā arī pa visu novadu.

Kuldīgas slimnīcas uzņemšanas nodaļā 31. decembrī strādāja četri cilvēki: māsa Sanita Reine, māsas palīdzē Dace Jakubovska, māsa Natālija Eglīte, reģistratore Sarmīte Citskovska. Brīdi pirms pusnakts ir mierīgi, taču dienā darba nav trūcis, atzīst N.Eglīte (stāžs medicīnā – 42 gadi) un S.Citskovska (50 gadu stāžs). No 8.00 rītā līdz vakaram pie traumatologa bijuši 12 pacienti, pediatrs apskatījis sešus bērnus. Līdz pusnaktij ieradusies 30 cilvēku. „Skatījos datus – visā pagājušajā gadā nodaļā bijuši 12 tūkstoši pacientu, un katru dienu ir vairāk nekā 30,” saka Sarmīte. Noskaņojums esot labs, un neesot svarīgi – svētki vai darbdiena: pacienti jāuzņem. Mediķes novērojušas, ka cilvēki kļuvuši mazāk zinoši, jo ierodas pat ar visnecīgākajām brūcēm. Viņas atgādina, ka mājās jābūt aptieciņai ar nepieciešamajām lietām.

Laiks gadumijā nelutināja – pamatīgi lija, bet daudziem tas netraucēja apmeklēt pasākumu Pilsētas dārzā. Atnākušie dejoja un dziedāja līdz Ivo Fominam un viņa grupai. Dažas minūtes pirms divpadsmitiem apsveikuma vārdus sacīja domes priekšsēde Inese Astaševska, uzsverot, ka Jaungads ir brīnumu laiks, kad visi viens otram vēlam laimi, prieku, veselību un veiksmi.

SIA JK degvielas uzpildes stacija gada pēdējā dienā strādā līdz 23.00, vairāki klienti ierodas dažas minūtes pirms slēgšanas. Pārdevēja Līga Leikarte nejūtas apbēdināta par to, ka iznāk strādāt arī svētku reizēs: „Darbam noskaņojos, tāpēc noskaņojums labs. Visiem novēlēju laimīgu jauno gadu. Cik nopratu, vairāki devās uz Ventspili, jo tur esot solīts krāšņs salūts.”

Uz gadumijas balli Kuldīgas kultūras centrā ieradusies ap 100 cilvēku. „Iecere radās tādēļ, ka visi esam pelnījuši skaistu Jaungada balli, kāda sen nav bijusi, uzvilkt skaistu kleitu un labu uzvalku,” saka darbiniece Krista Jansone. Vakaru vadīja kuldīdznieks, aktieris Jurgis Spulenieks, muzicēja Vilnis Dumpis un deju orķestris.

Uz balli atnākuši kuldīdznieki Ilze un Māris Pūpoliņi. „Pa televizoru neko jaunu nerāda, gulšņāt pa gultu un lasīt grāmatas un žurnālus arī apnicis – nolēmām nākt uz balli,” teic Māris. Ilze papildina: „Esam priecīgi, ka pēc divu gadu pārtraukuma beidzot varam izbaudīt mūziku un atpūsties jaukā atmosfērā. Te viss ir ļoti labi noorganizēts.”

Ceļā uz Pilsētas dārzu sastopam pašvaldības policistus Ivo Rogozovu un Oskaru Linkovski. Abi atzīs – pilsēta pārsteidzoši mierīga. „Pēc pieredzes nākamā diena ir trakāka – tad krīt, ceļas un veļas,” teic Oskars.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

TEĀTRA NAMS
Jūras Vārti

Pēc Augusta Strindberga
Spēles ar Jūliju
Daiļes teātra viesizrāde

Dramaturgs:
Romāns Dolžanskis
Režisors:
Viesturs Meikšāns

10. janvārī
plkst. 19

Bilētes "Bilešu Paradīze" tirdzniecības tīklā

DAILES TEĀTRIS

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ
Projektu finansē REACT-EU finansējums pandēmijas krīzes seku mazināšanai.

VESELĪBAS CENTRS 4 ĀRSTI KULDĪGĀ

KULDĪGAS SLIMNĪCĀ, AIZPUTES IELĀ 22 KONSULTĒS UN PIENĒMS PACIENTUS ĀRSTI:

13. UN 27. JANVĀRĪ

18. JANVĀRĪ, 15. FEBRUĀRĪ

CENAS:

Flebologa konsultācija+kāju vēnu DUPLEX sonogrāfija **50 EUR**

Dermatologa konsultācija: **45 EUR**
Optiskā dermatoskopija: **15 EUR**

Pieraksts pa tālr.: **27 866 655** darba dienās **9:00-17:00**

Jaunums Kurzemnieka lasītājiem!
Arī DRUKĀTO laikrakstu tagad var abonēt mūsu atjaunotajā portālā www.kurzemnieks.lv.

IR DIVAS IESPĒJAS.

1. Abonēt tikai e-avīzi.
2. Vienlaikus ar e-avīzi pasūtīt drukāto avīzi, kas jums tiks atnesta pastkastītē.

Jānorāda, vai vēlaties ar TV un radio programmu vai bez tās.
To var izdarīt, ieejot portālā un labajā augšējā stūrī nospiežot ikonu *Abonē*.
Ja ir neskaidrības, var zvanīt pa tālr. 63324881.